

ARHEOLOŠKI MUZEJ U ZAGREBU

1. SKUPLJANJE GRAĐE

1.1. Kupnja

Za Pretpovijesnu i Numizmatičku zbirku kupnjom je nabavljena sljedeća muzejska građa:

- Od Nikole Bartolucija otkupljena je brončana sjekira (inv. P-20501, gl inv. 499)
- Od umjetnice Margarete-Maje Landau Nejašmić iz Zagreba otkupljeno 10 njezinih medaljerskih radova (E48770-E48779);
- Od prof. Vesne Barbić iz Zagreba otkupljena plaketa Antuna Vrančića, rad Ivana Jegera iz 1944. god. (E54387);
- Od Jasne Nosso iz Zagreba otkupljene su 3 medalje 19. st. (E54381-E54282);
- Od Irislava Dolenea iz Zagreba otkupljen je unikatni alat za novac NDH, autora Ive Kerdića i Teodora Krivaka (4 primjerka), kao i brojni otkovi hrvatskih medalja 20. st. Sveukupno 100 primjeraka (E54435-E54527, G2384);

Za Antičku zbirku od obitelji Josipa Odorčića otkupljena je sljedeća muzejska građa (trenutno je na restauraciji i u najskorije vrijeme će biti izložena u stalnom postavu):

- kasnoarhajska grčka slikana vaza (*kylix*) s motivom satira u plesu oko Dioniza te motivom borbe (dvojoja ?) dvojice ratnika u nazočnosti još jednog muškog lika
- brončana statueta (svećenik ?)
- 3 crvenofiguralne grčke vaze
- 2 etruščanske vaze s inkrustriranim geometrijskim ukrasom
- masivna etruščanska posuda bucchero stila s dvije dvojne drške i reljefnim ukrasom
- etruščanski kantharos bucchero stila
- etruščanska posuda za piće s izvijenom drškom
- etruščanski vrč (*oinohoa*) bucchero stila
- etruščanska uljanica s reljefnim ukrasima
- 2 etruščanske bucchero posude (s manjim oštećenjima).
-

1.2. Terensko istraživanje

Na lokalitetu Bratelji-Velika Glavičica pronađena je žara u obliku kuće, kao i različiti ulomci keramike (cca 120 kom.) (Z. Gregl)

1.3. Darovanje

- Prof. Josip Poljan, akademski kipar iz Zagreba, darovao je Muzeju svoju plaketu «Emmaus», prethodno izloženu na svjetskoj izložbi medalja u Colorado Springsu 2007./2008. god (E54434);
- Margareta-Maja Landau Nejašmić iz Zagreba darovala je Muzeju 2 svoja rada (E54528, E54609);
- Vladimir Mataušić iz Zagreba Muzeju je poklonio 1056 različitih predmeta iz svoje radionice (alat za medalje, značke, privjeske za ključeve, nakit te otkove medalja), nastalih tijekom 2. polovice 20. st. (E54672-E55356);

1.6. Ustupanje

Iz Srednjovjekovnog odjela Antičkoj zbirci je ustupljeno 35 ulomaka rimske keramike s lokaliteta Zagreb-Stenjevec (iskopavanje 1993. god.). (Z. Gregl)

1.7. Ostalo

Za potrebe izlaganja u stalnom postavu u radionici Römisch-Germanisches Zentralmuseuma u Mainzu za Muzej su napravljene kopije kaciga iz Nove Gradiške i Batine, koje su pohranjene u muzejima u Mainzu i Osijeku.

2. ZAŠTITA

2.1. Preventivna zaštita

Antički odjel

- Oprano je oko 8000 ulomaka keramike sa zaštitnog istraživanja na lokaciji Ščitarjevo-Škola (iskop za sportsku dvoranu).

Egipatski odjel

- Obavljena je restauracija i konzervacija novonabavljenog egipatskog drvenog antropomornog sarkofaga iz razdoblja 25. dinastije (zahvat je bio povjeren restauratorici Almi Orlić).
- U okvirima zaštite muzejske građe nastavljena je suradnja s HRZ-om pa su njihovi djelatnici postavili lodgere u prostor stalnog postava Egipatske zbirke. Jedan od uređaja postavljen je da bi se moglo kontrolirati uvjete u vitrini u kojoj su izložena pogrebna platna te ljudski i životinjski ostatci (mumije). Nakon dva i pol mjeseca kontinuiranih mjerenja prezentirani su rezultati ispitivanja.
- Nastavljena je restauracija torakalnog pogrebnog platna i 3 hipokefala u HRZ-u.

Laboratorij za metal:

- Redovito su kontrolirani mikroklimatski uvjeti u srednjevjekovnom, antičkom i pretpovijesnom depou, kao i u prostoriji za privremenu pohranu predmeta preuzetih na konzervatorsko-restauratorsku obradu iz drugih institucija. Svakodnevno su održavani isušivači, što se osobito odnosi na vrijeme povišene relativne vlažnosti zraka u podrumskim prostorima (od 1. 5. do 31. 10.). (I. Gagro, Z. Znidarčić, D. Doračić)

2.2. Konzervacija

Antički odjel

- U muzejsku radionicu na konzervatorsku obradu predano je 119 predmeta od željeza i bronce iz stalnog postava te 30 različitih predmeta iz Ščitarjeva i Varaždinskih Toplica.

2.2.1. Konzervacija na terenu

Antički odjel

- Na antičkom lokalitetu u *Varaždinskim Toplicama* izvedeni su sljedeći konzervatorsko-restauratorski radovi:
 - na zidovima polukružnih bazena rimskog kupališta iz 2.-3. st.
 - na istočnom zidu prostora 6a zgrade kupališta iz 4. st.
 - na sjevernom zidu prostorija 7 i 8, zgrade kupališta iz 4. st.

Radovi su trajali od 23. 9. do 2. 11., a konzervacija se sastojala od čišćenja, fugiranja i izrade završnih „kapa“ (radove je izvodila „Gradnja Havojić“, obrt za graditeljstvo).

- Na antičkom lokalitetu u *Ščitarjevu* izvedeni su konzervatorsko-restauratorski radovi na zidovima u sjeveroistočnom dijelu zgrade kupališta (rekonstrukcija istočne prigradnje iz 4. st.) te na zapadnoj fasadi kupališta (sanacija oštećenja koja su nastala nakon konzervacije fasade 1994.g.), kao i na zidovima velikog odvodnog kanala. Radovi su trajali od 16. 4. do 5. 6., a sastojali su se od detaljnog čišćenja zidova i fugiranja s produženom žbukom (radove je izvodila „Gradnja Havojić“, obrt za graditeljstvo).
- Na lokalitetima Mrzlo Polje i Bratelji-Ulica na *Žumberku* konzervirani su ostatci ranoromaničke crkve i antičkih paljevinskih grobova.

Laboratorij za metal

Postupci konzerviranja na arheološkim metalnim predmetima odnose se poglavito na njihovu aktivnu stabilizaciju, odnosno na uklanjanje ili neutralizaciju agresivnih soli.

Željezni predmeti

Desalinizirano je ukupno 740 željeznih predmeta. Posutpak je proveden uobičajenom metodom natrij-sulfita, mijenjanjem otopine svakih 3-4 tjedna (ovisno o brzini ekstrakcije kloridnih soli), utvrđivanjem prisutnosti kloridnih soli te mjerenjem pH vrijednosti tijekom ispiranja. Postupak najčešće traje od 4 do 8 mjeseci, ovisno o veličini predmeta, sadržaju kloridnih soli te brzini njihove ekstrakcije. (D. Doračić).

Provedeni su, također, i pripremni radovi za postupak desalinizacije **516** željeznih predmeta preuzetih iz Instituta za arheologiju u Zagrebu, Gradskog muzeja Virovitica, Muzeja Slavonije u Osijeku, Gradskog muzeja Vinkovci, kao i iz Pretpovijesnog odjela Muzeja. Postupak još uvijek traje, a pripremni radovi sastojali su se od mikroskopskog pregleda, uklanjanja zemlje i debljih korozijskih naslaga s površine predmeta te numeriranja i pakiranja u polipropilenske mrežice (I. Gagro, Z. Znidarčić, S. Latinović, D. Doračić). Do početka postupka predmeti su bili pohranjeni u prostoriju s kontroliranim mikroklimatskim uvjetima.

Predmeti od bakrenih slitina

Predmeti od bakrenih slitina s ustanovljenom prisutnošću kloridne korozije (ukupno ih je 40) stabilizirani su inhibitorom korozije benzotriazolom, (D. Doračić, I. Gagro, Z. Znidarčić). S

obzirom da je riječ o vrlo otrovnom sredstvu, postupak se obvezno provodi uz propisane mjere zaštite (rad u digestoru uz obveznu upotrebu rukavica i zaštitnih maski).

2.3. Restauracija

Pretpovijesni odjel

Na restauraciju su predani mačevi iz Novih Banovaca (inv. 20541) i Dalja (inv. 20542).

Laboratorij za metal:

Tijekom godine restaurirano je ukupno 235 predmeta iz fundusa AMZ-a te 171 predmet preuzet na konzervatorsko-restauratorsku obradu iz drugih institucija.

Sveukupno je obrađeno 407 arheoloških predmeta izrađenih od željeza, bakrenih slitina, srebra, olova, jantara, stakla, keramike i kosti.

Predmeti iz fundusa Muzeja

PRETPOVIJESNI ODJEL – restaurirano je 75 predmeta izrađenih od željeza, jantara, bakrenih slitina i keramike. Riječ je o predmetima različite namjene, poput konstruktivnih elemenata, noževa, mača, novca, perla i sl. 27 predmeta potječe s nedavnih zaštitnih istraživanja provedenih na lokalitetu Đakovo-Franjevac. (S. Latinović, D. Doračić, Z. Znidarčić, I. Gagro).

ANTIČKI ODJEL – restaurirano je 168 predmeta različite namjene - alati, mjerni instrumenti, razni dijelovi kola, posude, urne, aplikе, fibule, novac i sl. - izrađenih od željeza, slitina bakra i stakla (S. Latinović, I. Gagro, Z. Znidarčić, D. Doračić). Većina predmeta (120) obrađena je za potrebe stalnog postava Antičke zbirke. Brončani natpis iz Karlobaga očišćen je u svrhu pripreme za izlaganje u stalnom postavu, a otkriveni su novi konstruktivni elementi (ostatci okvira dodatnih dviju ploča bez natpisa i ukrašeni rubni okovi), što ukazuje na mogućnost da se radi o podnožju nekog kipa. S obzirom na nove spoznaje koje su promijenile koncepciju načina prezentiranja, kao i uslijed opsežnijeg zahvata, odlučeno je da se privremeno, do svršetka obrade preostalih elemenata te konačnog spajanja u cjelinu, izloži samo ploča s natpisom.

SREDNJEVJEKOVNI ODJEL – restaurirana su 2 predmeta („S“ karičica i naušnica), izrađeni od srebra i djelomično od bakra (D. Doračić)

Na pojedinim predmetima obavljani su samo manji zahvati, pretežito estetske prirode.

Predmeti preuzeti iz drugih institucija

INSTITUT ZA ARHEOLOGIJU, ZAGREB – restaurirano je 36 predmeta od željeza, bakrenih slitina i stakla. Radi se o građi latenskog i kasnosrednjovjekovnog perioda s lokaliteta Zvonimirovo-Veliko Polje i Ilok, poput dijelova pojasa, narukvica i fibula, prstenja, zvona, klinova i sl. (na fragmentima pojasa otkriveni su tragovi emajla) (S. Latinović, Z. Znidarčić).

GRADSKI MUZEJ VINKOVCI – restauriran je 1 predmet od stakla (Z. Znidarčić)

ODSJEK ZA ARHEOLOGIJU FILOZOFSKOG FAKULTETA U ZAGREBU – restaurirana su 54 predmeta izrađena od slitina bakra i željeza – Većina obrađenih predmeta (40) potječe s lokaliteta Kaptol-Gradci (koplja, sjekire, lamele s keramičkih posuda, karike, spirale i sl.), dok preostali predmeti, nožići, strelice, okovi i sl., potječu s lokaliteta Guran (S. Latinović, D. Doračić, I. Gagro, Z. Znidarčić).

Osim navedenih predmeta nastavljen je konzervatorsko-restauratorski zahvat na većoj halštatskoj kacigi, koja je zajedno s raznim drugim predmetima pronađena u brončanoj situli (D. Doračić).

MUZEJ SLAVONIJE OSIJEK – restaurirano je 18 predmeta izrađenih od slitine bakra, željeza i kosti za potrebe izložbe „Rimska vojna oprema u Hrvatskoj“, koja će biti otvorena povodom održavanja međunarodnog kolokvija ROMEC 2010 u Zagrebu (okovi, alati, koplja i sl.) (Z. Znidarčić, I. Gagro, D. Doračić)

GRADSKI MUZEJ SLATINA – restaurirane su 2 posude od slitine bakra sa zoomorfnim, odnosno antropomorfnim prikazom na drškama (I. Gagro)

FILOZOFSKI FAKULTET U MOSTARU – restaurirano je željezno koplje s ostacima okamenjenog drva (I. Gagro)

GRADSKI MUZEJ VIROVITICA – restaurirane su 4 „S“ karičice izrađene od slitine bakra (S. Latinović)

MUZEJ GRADA ILOKA – restaurirano je 56 predmeta izrađenih od slitina bakra, srebra i keramike. Kompletan konzervatorsko-restauratorski zahvat proveden je na 40 primjeraka novca (D. Doračić), dok je na 16 keramičkih posuda obavljeno patiniranje rekonstruiranih dijelova (Z. Znidarčić).

2.4. Ostalo

Analitička obrada

Pretpovijesni odjel:

- Dio nalaza iskopan na trasi autoceste A5 predan je na različite analize vanjskim suradnicima: životinjske kosti (Z. Hincak, Filozofski fakultet, Zagreb i D. Mihalić, Veterinarski fakultet, Zagreb), flotirani uzorci zemlje – paleobotaničke analize (K. Reed, UK), kamene alatke – analiza vrste i porijekla stijena i uzorci keramike – analiza vrste gline i temperature pečenja (Hrvoje Posilović, Prirodoslovno matematički fakultet, Zagreb), analiza stijenki posuda (B. Stern, Bredford).

Laboratorij za metal AMZ-a:

- Neki predmeti zahtijevali su osim konzervatorsko-restauratorskog postupka i analitičku obradu, s ciljem utvrđivanja tehnoloških detalja koji utječu na ispravnu interpretaciju predmeta. U tu svrhu nastavljena je suradnja s Geološkim odsjekom PMF-a u Zagrebu (dr.sc. H. Posilović), Centrom za kriminalistička vještačenja „Ivan Vučetić“ MUP-a RH (V. Nuić i I. Špoljarić) i Tekstilno-tehnološkim fakultetom u Zagrebu (dr.sc. Emira Pezelj)
- Na pojedinim keramičkim posudama s lokaliteta Kaptol-Gradci pronađene su metalne lamele izrađene od kositra te slitina bakra, koje su aplicirane na posudu pomoću smole. Uzorci smole analizirani su u *Rathgen-Forschungslabor* (Staatliche Museen zu Berlin), a preliminarni rezultati provedeni FT-IR spektroskopijom pokazuju da smola potječe od neidentificirane vrste drveta. Dodatna GC-MS analiza trebala bi pokazati o kojoj se vrsti drveta radi, a konačni rezultati trebali bi biti poznati u prvoj polovici 2010. godine.
- Nastavljena je i suradnja sa Zavodom za zavarivanje u Zagrebu, gdje se, ovisno o potrebi, provode radiografska snimanja (J. Barbić, M. Rastović).
- U protekloj godini obavljen je popravak jednog računala, kao i UZV dljeteta i pjeskarnika, na kojima su zamijenjeni dotrajali djelovi.

RADIONICE ZA RESTAURIRANJE I KONZERVIRANJE KERAMIKE I KAMENA

Obavljeni su konzervatorsko-restauratorski radovi na materijalu načinjenom od keramike i kamena, izrađeni su silikonski kalupi, kao i kopije odabranog materijala. Radovi su izvedeni na spomenicima koji su djelomice iz fundusa AMZ-a, a dio je iz drugih ustanova (Gradski muzej Vukovar, Gradski muzej Ilok, Gradski muzej Sisak, Muzej grada Koprivnice, Muzej Seljačke bune u Gornjoj Stubici, Dvorac Veliki Tabor, Muzej grada Koprivnice, Gradski muzej Karlovac, Gradski muzej Požege i Muzej hrv. Zagorja Krapina).

I. RESTAURACIJA I KONZERVACIJA NA KERAMIČKIM PREDMETIMA

Obavljeno je čišćenje, rekonstruiranje, lijepljenje, modeliranje, nadopunjavanje gipsom, patiniranje, konzerviranje, fotografiranje, vođenje dokumentacije o konzervatorsko-restauratorskim postupcima.

Obavljeni su restauratorski radovi na posudama i drugom keramičkom materijalu iz različitih razdoblja na 40 predmeta iz fundusa AMZ-a , zatim na 15 posuda iz Gradskog muzeja u Vukovaru, 65 posuda iz Muzeja grada Iloka, 19 posuda iz Gradskog muzeja u Sisku, 4 posude iz Muzeja grada Koprivnice i 2 predmeta iz Muzeja seljačkih buna u Gornjoj Stubici. Ukupno je restaurirano 145 različitih zdjela, lonaca, tanjura, čaša, pečnjaka i dr. (J. Fluksi)

II OSTALI KONZERVATORSKO RESTAURATORSKI POSLOVI

- Za Muzej grada Požege restauriranje, patiniranje i zaštita 4 kamena bloka s odgovarajućim ukrasima
- Za Muzej grada Iloka izrada i patiniranje „Iločkog stupa“ u Carrara acryystalu i izrada baroknog okvira za potrebe stalnog postava
- Za Arheološki muzej Osijek izrada srednjovjekovne posude iz Brodskog Drenovca, (grob 19, S-748)
- Restauriranje 3 ušapti figurice (nedostajali dijelovi i postolja) iz depoa Egipatske zbirke AMZ-a
- Za Muzej krapinskih neandertalaca u Krapini izrađene su kopije dviju ženskih glava u umjetnom jantaru (J. Fluksi)

- Za potrebe AMZ-a izrađena kopija Iločkog stupa u Carrara acryystalu (prednja strana s reljefom)
- Izrađene dvije kopije keramičke čizmice iz Vučedola (za potrebe muzejske izložbe u Makedoniji)
- Za potrebe Gradskog muzeja Vukovar izrađene su 2 kopije čizmice iz Vučedola (lijevanje u acryystalu, patiniranje i inkrustacija) (J. Fluksi)

3. DOKUMENTACIJA

3.1. Inventarna knjiga

- U računalnom programu M++ upisano je 100 inventarnih brojeva različitih predmeta (I. Drnić)
- Nadopunjeni su podaci za 100 egipatskih predmeta u program M++ (u kojem je sada uneseno svih 775 kataloških jedinica) (I. Uranić)
- Nastavak revizije grčkog novca (Syracusae Sicilia, Macedonia, kraljevski kovovi - 360 primjeraka), uz unošenje podataka prema nedavno nabavljenoj najnovijoj znanstvenoj i stručnoj literaturi (T. Bilić)
- Inventiranje i kompjuterska obrada srebrnog novca iz ostave Bukova (560 primjeraka novca 15. i 16. st.) (T. Bilić)
- Kompjuterska obrada 6 primjeraka rimskog, srednjovjekovnog i novovjekovnog novca s nalazišta Ludbreg (T. Bilić)
- Prenošenje podataka iz postojećih inventarskih knjiga u računalni program, odnosno kompjutersko inventiranje 1185 primjeraka novca ranog rimskog carstva (Julijejsko-Klaudijejska dinastija)
- Inventiranje i kompjuterska obrada 774 primjeraka rimskog novca 4. st. iz skupnog nalaza u Treštanovcima
- Inventiranje i kompjuterska obrada prethodno navedenih darovanih predmeta AMZ-u, kao i otkupljenoga materijala (896 primjeraka) (I. Mirnik)
- Inventirano je 600 primjeraka grčkog i rimskog carskog novca iz nekadašnje zbirke Benka Horvata (I. Mirnik);
- U muzejsku bazu podataka M++ uneseni podaci o 270 različitih predmeta iz Antičke zbirke (I. Radman-Livaja)
- Kontinuirani rad na dopuni i reviziji podatka u datotečnom programu M++ srednjovjekovnog materijala (M. Bunčić).

3.2. Katalog muzejskih predmeta

- U računalnom programu M++ ažurirani su podaci i priključene predmetne fotografije: ukupno je izrađeno 947 predmetnih kartica (I. Drnić)
- 365 kartica rimskog carskog novca (zlato i srebro) i novovjekih medalja (T. Bilić);
- kataloška obrada 5300 primjeraka novca 15. i 16. st. iz ostave Bukova (T. Bilić);
- kataloška obrada ostave rimskog republikanskog novca iz Valpova (T. Bilić);
- kartoteka dijela prethodno navedenih darova AMZ-u, kao i otkupljenog materijala (426 kartica) (I. Mirnik).

3.3. Fototeka

- Fototeka Pretpovijesnog odjela popunjena je s 758 digitalnih fotografija predmeta za muzejsku bazu podataka (I. Drnić)
- Tijekom konzervatorsko-restauratorskih radova na zidovima na arheološkom lokalitetu u Varaždinskim Toplicama snimljeno je oko 200 digitalnih fotografija (D. Kušan Špalj, D. Nemeth-Ehrlich).
- Fotografirana su 23 arhitektonska elementa s foruma u Varaždinskim Toplicama (I. Krajcar, D. Nemeth-Ehrlich)
- Fotografirani su stupovi, baze i kapiteli s foruma u Varaždinskim Toplicama - 400 digitalnih fotografija (D. Kušan Špalj)
- Tijekom održavanja Dana Andautonije i konzervatorskih radova na zidovima kupališta u Ščitarjevu snimljeno je oko 150 digitalnih fotografija. (D. Kušan, D. Nemeth)
- Prigodom obrade materijala s istraživanja u Ščitarjevu snimljeno je 200 digitalnih fotografija različitih sitnih predmeta i 944 digitalne fotografije keramičkih nalaza iz 22 groba s lokaliteta Ščitarjevo-Škola (N. Perok i vanjski suradnici)
- Snimljeno je 140 digitalnih fotografija (terenska istraživanja i radovi na konzervaciji na Žumberku). (Z. Gregl)
- Uređenje fototeke nalazišta Zagreb-Stenjevec/crkva Uznesenja Blažene Djevice Marije (groblje bjelobrdske kulture) – 1088 snimaka (analogne, kolor i crno bijele fotografije). (M. Bunčić)
- Uređenje fototeke nalazišta Starigrad-Sv. Emerik/Mirko (kasnosrednjovjekovno groblje) – 238 snimaka (analogne, crno bijele fotografije). (Ž. Demo)

- Digitalno snimanje brončanog novca za englesku verziju *Vodiča po numizmatičkoj zbirci Arheološkog muzeja u Zagrebu* (100 snimaka) (I. Krajcar)
- Digitalno snimanje novca s lokaliteta Ivandvor – Gaj (10 snimaka) (I. Krajcar)
- Digitalno snimanje raznog antičkog, srednjovjekovnog i novijeg novca (približno 340 primjeraka x 2, aversi i reversi) (I. Krajcar)
- Skeniranje negativa rimskog republikanskog novca iz ostave Valpovo (1886. godina, 30 primjeraka) (I. Krajcar)
- Prikupljeno je 1395 fotografija vezanih za izložbenu djelatnost Arheološkog muzeja u Zagrebu te 733 fotografije s različitih događanja (sve fotografije su u digitalnom obliku). (A. Solter)
- Obavljena su snimanja za potrebe Antičkog odjela (snimljene su 1973 fotografije, skenirana su 134 predložka), Pretpovijesnog odjela (snimljena je 761 fotografija, napravljene su 3 prezentacije), Egipatskog odjela (snimljene 43 fotografije), Srednjovjekovnog odjela (snimljeno 347 fotografija), Numizmatičkog odjela (snimljena je 951 fotografija, skenirano je 108 predložaka), Konzervatorsko-restauratorskog odjela (snimljeno je 267 fotografija), Marketinga (snimljene 82 fotografije), za potrebe vanjskih suradnika (snimljeno je 113 fotografija) te za različite poslove Muzeja (snimljeno je 447 fotografija i skenirana su 63 predložka). (I. Krajcar)
- Tijekom konzervatorsko-restauratorskih zahvata, a povremeno i prije te nakon zahvata na arheološkom materijalu, izrađene su fotografije za potrebe dokumentiranja građe i tijeka konzervatorskog postupka (Z. Znidarčić, S. Latinović, I. Gagro, D. Doračić).

3.4. Dijateka

Skenirano je 112 diapozitiva za različite potrebe i za digitalnu pohranu (I. Krajcar)

Skenirano je 356 staklenih ploča (I. Krajcar)

3.5. Videoteka

U bazu podataka za sekundarnu dokumentaciju (modul S++ relacijske baze podataka M++) inventirano je 15 videozapisa. Sva građa koja pristiže je digitalna. (A. Solter)

Digitalizirano je i arhivirano na DVD oko 12 sati video materijala iz dokumentacije Muzeja (I. Krajcar)

3.6. Hemeroteka

Dokumentacijski odjel

Prikupljeno je 237 članka koji se odnose na Arheološki muzej u Zagrebu. Inventirani su i upisani u bazu Sekundarne dokumentacije, sa zaključnim brojem h-795. Svi članci pohranjeni su u plastične uložnice, a svaka je uložnica dobila naljepnicu s oznakom Muzeja i fonda, s inventarnim brojem članka te je svaki članak povezan s metapodacima u programu S++. (A. Solter)

Numizmatički odjel (zasebno prikuplja hemeroteku)

Prikupljeno je 25 članaka s numizmatičkom tematikom. (I. Mirnik).

3.7. Planoteka i fond dokumentacijskih crteža

Pretpovijesni odjel

- Kao dio dokumentacije s arheoloških istraživanja na trasi autoceste Beli Manastir – Osijek – Svilaj vanjski suradnik K. Rončević nacrtao je posebne nalaze te rekonstruirane posude, ukupno 249 tabli (Đakovo-Franjevac 74 tabli, Jurjevac-Stara Vodenice 8 tabli, Ivanovci Gorjanski - Palanka 6 tabli, Tomašanci-Palača 83 table i Pajtenica 78 tabli). U svrhu statističke obrade nacrtani su i profili posuda (autorice crteža M. Rončević, S. Čule, A. Kudelić i H. Ivezić). Ujedno je za nalazište Franjevac napravljeno 78 tabli, za nalazište Ivandvor 27 tabli, a za nalazište Pajtenica 32 table s crtežima.

Antički odjel

- 3D skenerom skenirana su 23 arhitektonska elementa s foruma u Varaždinskim Toplicama te izrađeni 3D poligonalni modeli (“Vektra” Varaždin)
- Izrađeno je 50 crteža stupova i kapitela te 10 tlocrta i presjeka zapadnog zida okvira izvorišnog bazena u Varaždinskim Toplicama. (D. Kušan Špalj)
- Izrađeno je 800 crteža keramičkih posuda iz 22 groba na lokalitetu Ščitarjevo-Škola, a od toga je kompjutorski obrađeno 300 crteža (vanjski suradnici).
- Izrađena je kartoteka za 200 predmeta nađenih prigodom iskopavanja na lokalitetu Ščitarjevo-Škola (N. Perok)

- Izrađena je baza podataka te crteži i fotografije za kartoteku keramičkog materijala iz 22 groba (posude ili ulomci posuda, 800 kom.) s iskopavanja Ščitarjevo-Škola. (N. Perok i vanjski suradnici)
- Načinjen je geodetski snimak lokaliteta Bratelji - Velika Glavičica. (Z. Gregl)
- Kao dio dokumentacije nalazišta Buzin nacrtana je 31 tabla arheološkog materijala s tog lokaliteta (I. Radman-Livaja).

Srednjovjekovni odjel:

- Izrađena je digitalna verzija plana nalazišta Vukovar-Lijeve Bara (groblje bjelobrdske kulture). (Ž. Demo)
- Uređenje dokumentacijskih crteža nalazišta Zagreb-Stenjevec/crkva Uznesenja Blažene Djevice Marije (groblje bjelobrdske kulture) – 19 listova (format A-4). (Ž. Demo)

Dokumentacijski odjel

- Prikupljena su 103 plakata izložaba i posebnih događanja: plakati su inventirani i složeni u ladičare te zaštićeni bezkiselinskim papirom. (A. Solter)
- Inventirana su 804 crteža arheoloških predmeta s ciljem njihova povezivanja s predmetom u sklopu programa M++. (A. Solter)
- Izrada arheološke karte u GIS-u za potrebe seminara „2 kopče tipa Laminci iz Dalja“. (A. Solter)
- Za Pretpovijesni odjel nacrtano je 137 predmeta, za Antički odjel 27 predmeta, za Srednjovjekovni odjel 2 predmeta, a za objavljivanje u VAMZ-u 37 predmeta. (M. Galić)

3.8. Stručni arhiv

Dokumentacijski odjel

- Započela je suradnja s Hrvatskim državnim arhivom u vezi s korištenjem baze ARHiNET za upis arhivske građe: upisane su sve registraturne jedinice vezane za primarnu i sekundarnu muzejsku djelatnost. (A. Solter)
- Započet je rad na popisivanju arhiva obitelji Vinski. (A. Solter)
- Digitalizirane su 82 košuljice iz stručnog arhiva različitih arheoloških lokaliteta, sveukupno 186 pdf datoteka, odnosno 4,63 GB podataka. (A. Solter, I. Mirnik)

Srednjovjekovni odjel

- Datoteka *Opća bibliografija*: 350 novoupisanih jedinica; aktualno stanje: 3789 jedinica. (Ž. Demo)
- Uređenje grobnih zapisnika nalazišta Zagreb-Stenjevec/crkva Uznesenja Blažene Djevice Marije (groblje bjelobrdske kulture) – 139 listova u rukopisu (format A-4). (M. Bunčić)

Numizmatički odjel

- Redoviti rad u stručnom arhivu Muzeja (207 signature) arhiv je popunjen s 32 omota i registratora različitog sadržaja (osobni dosijeri, izvješća s terenskih istraživanja). Sve promjene unesene su u kompjutersko kazalo arhiva. Vanjskih korisnika arhiva, što domaćih što stranih bilo je 8.
- Redoviti rad u stručnom arhivu Odjela za numizmatiku (sveukupno 854 lokaliteta): umetanje 16 novih spisa. Korisnika arhiva bilo je 6.

3.9. Ostalo

- Revidirana je arhivska građa Pretpovijesnog odjela: ukupno 7773 c/b fotografija predmeta, 71 fotografija u boji različitih predmeta, 920 crteža predmeta, 4522 c/b terenskih fotografija, 46 terenskih fotografija, 12778 digitalnih terenskih fotografija, 3979 negativa, 1150 dijapozitiva, 1806 terenskih crteža, 31 terenski dnevnik, 60 terenskih izvješća, 14 terenskih karata i 25 registratora s terenskom dokumentacijom (I. Drnić)
- Rad na reviziji inventarnih podataka za predmete bjelobrdske kulture s nalazišta Kloštar Podravski-Pesci (Ž. Demo).

Laboratorij za metal AMZ-a:

Svi restaurirani predmeti upisani su u knjigu evidencija konzervatorsko-restauratorskih postupaka, koja se vodi u računalnom programu MS Excel. Unatoč postojanju novog programa R++ (u njegovoj su izradi sudjelovali i djelatnici Muzeja S. Latinović i D. Doračić, program još uvijek nije u funkciji zbog određenih tehničkih poteškoća.

3.9.1. Fond izložbi

Dokumentirano je 6 izložaba održanih u izložbenim prostorima AMZ-a. Prikupljeni su svi materijali koji se na njih odnose, a također i s 10 izložaba održanih u drugim sredinama. Inventirane su izložbe od 1967. do završetka 2003. god., ukupno 254 izložbe, uključujući i popratni materijal – plakate, deplijane, kataloge ili pozivnice. (A. Solter)

3.9.2 Fond fonoteke

Inventirano je i u računalnu bazu Sekundarne dokumentacije upisano 26 audiozapisa, zaključno s brojem fon-46. Sva relevantna građa koja pristiže u digitalnom je obliku. (A. Solter)

3.9.3 Fond posebnih događanja

Inventirano je i u računalnu bazu Sekundarne dokumentacije upisano 15 događanja održanih 2009. i 18 događanja održanih u razdoblju od 1984.-2006. god. (A. Solter)

4. KNJIŽNICA

4.1. Nabava

Akcesija:

	Monografije	Časopisi
razmjennom	139	148
darovanjem	53	25
kupnjom za fond	67	9
ostalo (vlast. izd., fotok. itd.)	19	5
ukupno:	278	187
sveukupno:	465 jedinica knj. građe	

Distribucija (vlastita izdanja):

	Vjesnik AMZ	Druge publikacije
razmjena	358	100
poklon	121	1106
prodaja	35	457
ukupno:	514	1663
sveukupno:	2177 jedinica knj. građe	

4.2. Stručna obrada knjižničnog fonda

- inventirano, katalogizirano i obrađeno	463	jedinica knj. građe
- kompjutorski obrađeno	463	jedinica knj. građe
- presignirano	6	jedinica knj. građe
- u knjige uloženo kontrolnih kartona	463	kom.
- izrađeno kataložnih listića	1500	kom.

Numizmatički odjel:

Nastavljena je i nabava stručne i znanstvene numizmatičke literature, s bibliografskim popisom cjelokupne specijalne biblioteke Odjela za numizmatiku (signature GS – monografije, 911 signatura, VIII - periodica te PO = posebni otisci), što znači da se popis vodi prema signaturi i prema autorima (32 sveska).

Nastavak sa slaganjem i izgradnjom stručne numizmatičke bibliografije (259 str.).

4.3. Zaštita knjižnične građe

U svrhu zaštite knjižnične građe u knjigovežnici je uvezano 18 različitih publikacija.

4.4. Služba i usluge za korisnike

Rad s korisnicima

Osim stručnog osoblja Muzeja knjižnicu su koristili i vanjski korisnici.

Čitatelja u čitaonici 850

Izdano knjiga u čitaonici 2800

Publikacije posuđene uz zadužnicu 47

4.5. Ostalo

- Tijekom godine suradnja bibliotekara na doradi knjižničnog programa K++
- Sudjelovanje u radu Komisije za muzejske i galerijske knjižnice pri HKD
- Rad na redovnoj reviziji (cjelokupni fond)
- Rad na procjeni vrijednosti knjižnične gređe (cjelokupni fond)

- Poslovi koordiniranja prodaje muzejskih suvenira, kancelarijskog i potrošnog materijala i sl.

5. STALNI POSTAV

5.1. Novi stalni postav

Nastavljen je rad na realizaciji stalnog postava Antičke zbirke, odnosno 2. prostorije u kojoj obrađuje tema rimske urbanizacije naših krajeva, poglavito zapadnog dijela nekadašnje rimske Panonije. Nastavljen je odabir materijala, priprema tekstova, prikupljanje karata, ilustrativnog materijala te avio-snimaka. Tema urbanizacije podijeljena je u nekoliko cjelina: nakon uvodnog dijela pojedini oblici urbanizacije ilustrirani su na primjerima rimskih gradova, naselja i vila (tekstovi, fotografije, projekcije), a rimsko graditeljstvo i oprema zgrada prikazani su na primjerima građevinskih i ukrasnih elemenata arhitekture. U vitrinama su izložene opeke, freske, mozaici i štukature, ali i zanimljivi primjerci različitog alata i pribora za gradnju, kao i čavli te razni elementi vrata - okovi, ključevi i brave i sl. Budući da su rimske ceste iznimno važan element rimske urbanizacije, dio prostorije posvećen je i toj temi. Uz zemljopisnu kartu s označenim trasama rimskih cesta te fotografijama istraženih dijelova cesta, kao i crteža kola, izložena su i 3 miljokaza, a u zasebnoj vitrini i pojedini elementi rimskih kola. Predstavljena je i moguća rekonstrukcija poznatih rimskih kola iz Poljanca, na način da su zajedno s crtežom u prirodnoj veličini izloženi i njihovi originalni dijelovi, postavljeni na dijelu rekonstruirane rimske ceste. (D. Kušan Špalj, D. Nemeth-Ehrlich)

Dovršen je i od početka godine dostupan posjetiteljima dio novog stalnog postava s temom rimske vojne prisutnosti u našim krajevima, poglavito u Panoniji. (I. Radman-Livaja)
Autor prostornog oblikovanja i likovnog postava navedenih dijelova novog stalnog postava je arhitekt Mario Beusan.

5.2. Izmjene stalnog postava

Egipatska zbirka

Nakon obavljenog restauratorskog zahvata u stalnom postavu Egipatske zbirke, u zasebnoj vitrini načinjenoj za tu namjenu prema projektu M. Beusana, izložen je novonabavljeni sarkofag iz vremena 25. dinastije. Zbog prikladnijeg načina osvjetljavanja djelomice je korigirana i stropna rasvjeta pa je sarkofag osvjetljen s prednje i stražnje strane. Napisana je

legenda koja objašnjava vrijeme nastanka i prikazane motive, a pridodana je i ilustracija s motivima iz unutrašnjosti sarkofaga. (I. Uranić)

6. STRUČNI RAD

6.1. Stručna obrada muzejske građe

- Obrada građe s nalazišta Ivandvor i Franjevac (J. Balen)
- Obrada građe s nalazišta Josipovac-Gravinjak (S. Mihelić)
- Rad na projektu *Arheologija i turizam u Hrvatskoj* (S. Mihelić)
- Rad na projektu *Putovima Neandertalca* (S. Mihelić)
- Organizacija izložbe *Sin boga Sunca* (L. Bakarić)
- Obrada mlađeželjeznodobnog materijala iz Dalja i lokaliteta Vukovar-Lijeva Bara (I. Drić)
- Odabrano je oko 160 gema s mitološkim prikazima u svrhu njihove kataloške obrade (D. Nemeth-Ehrlich)
- Pisanje tekstova za legende novog stalnog izložbenog postava Gradskog muzeja u Iloku (I. Radman-Livaja, A. Rendić-Miočević)
- Odabir i postavljanje predmeta iz Antičke zbirke te pisanje kataloških jedinica za potrebe izložbe „Slavonija, Baranja i Srijem“, održane u Klovićevim dvorima od 27. 4. do 11. 10. (I. Radman-Livaja, A. Rendić-Miočević)
- Odabir materijala za izložbu „Bogatstvo rimskih nekropola“. (Z. Gregl)
- Suradnja s Institutom za antropologiju, dr. Mislavom Čavkom i KB Dubrava pri CT i mikrobiološkoj i antropološkoj analizi jedne od mumija pohranjenih u Muzeju te dvije mumificirane ljudske glave (I. Uranić) te slanje uzoraka u SAD u svrhu ispitivanja starosti metodom C14. (J. Balen).
- Obrada ranokarolinškog koplja s krilcima (AMZ S-4050) u okviru analiziranja i usporedbe sa srodnom arheološkom građom s područja Hrvatske i susjednih zemalja. (Ž. Demo)
- Obrada kasnocarske i ranobizantske numizmatičke građe kasnog V. i VI. st. - evidentiranje i katalogiziranje novoregistrirane građe. (Ž. Demo)
- Rad na obradi srednjovjekovne građe (keramika, metal) s nalazišta Ivandvor-Gaj. (M. Bunčić)
- Pripremni radovi na znanstvenoj objavi ostave srednjovjekovnog i novovjekovnog novca iz ostave Bukova (5300 primjeraka) (T. Bilić);

6.2. Identifikacija/Determinacija građe

Numizmatički odjel

- rimski novac s lokaliteta Ludbreg (6 primjerka) (T. Bilić);
- srednjovjekovni novac s lokaliteta Novigrad (1 primjerak) (T. Bilić);
- rimski i srednjovjekovni novac s lokaliteta Osor (5 primjeraka) (T. Bilić);
- rimski novac s lokaliteta Osekovo (2 primjerka) (T. Bilić);
- 48 primjeraka srednjovjekovnog i novovjekovnog novca iz Iloka (T. Bilić);
- determiniranje novca i svetačkih medaljica za Gradski muzej u Novoj Gradiški (5 komada) (I. Mirnik);
- nastavak znanstvene obrade numizmatičkog materijala (sveukupno 768 primjeraka) s iskopavanja u episkopalnom kompleksu u Dubrovniku (informatički je obrađeno 128 primjeraka);
- nastavak s laboratorijskom i znanstvenom obradom numizmatičkog materijala s iskopavanja u Remetinovu vrtu u Starome Gradu na Hvaru, a 198 primjeraka uneseno u numizmatički informacijski program NUMIZ;

6.3. Revizija građe

- Revidirana je građa iz lokaliteta na području Primorja, Dalmacije, Banije i Korduna iz fundusa Muzeja (I. Drnić), a započet je i rad na reviziji nalaza iz Bezdanjače (I. Drnić, L. Bakarić), Dalja (I. Drnić, J. Balen, S. Mihelić) te lokaliteta Vukovar – Lijeve Bara (I. Drnić).
- Revizija građe s nalazišta Zagreb-Stenjevec/crkva Uznesenja Blažene Djevice Marije (groblje bjelobrdske kulture). (M. Bunčić)
- Revizija građe obavlja se kontinuirano: revidiran je rimski carski novac iz nekadašnje zbirke Benka Horvata (140 primjeraka) (I. Mirnik);
- Revizija rimskog republikanskog, rimskog carskog, bizantskog i novovjekovnog novca iz sustavne zbirke (480 primjeraka) (T. Bilić, I. Mirnik);
- Revizija antičkog zlatnog novca: grčkog (52 primjerka) i rimskog (455 primjerka), uz unos podataka izvađenih iz arhiva Muzeja i Numizmatičkog odjela, kao i revizija podataka iz najnovije znanstvene literature te standardnih svjetskih kataloga (I. Mirnik);

- Revizija cjelokupnog bibliotečnog fonda (R. Heide, S. Škrinjarić uz suradnju dvojice studenata).

6.4. Ekspertize

- Obavljeno je 11 ekspertiza različitog pretpovijesnog materijala (L. Bakarić, J. Balen, I. Drnić, S. Mihelić)
- Obavljena je ekspertiza privatne zbirke Bošnjak s oko 300 predmeta nabavljenih u Egiptu, kao i metalne figurice iz BiH izrađene u egipatskom stilu. (I. Uranić)
- Obavljeno je 18 ekspertiza antičkog materijala (D. Nemeth-Ehrlich, D. Kušan Špalj, I. Radman-Livaja, Z. Gregl, A. Rendić-Miočević)
- Obavljene su ekspertize srednjovjekovnih novčarskih nalaza s groblja Suhopolje-Kliškovac za Institut za arheologiju te ekspertiza slučajnog nalaza kasnoantičkog novca carice Faustine iz Posedarja kod Zadra. (Ž.Demo)
- Obavljene su ekspertize za 150 primjeraka novca i medalja (I. Mirnik, T. Bilić).

6.5. Posudba i davanje na uvid

- Muzeju grada Iloka za potrebe stalnog postava dugoročno su posuđeni mač iz Šarengrada (P-20532), posuda iz Iloka (P-20533) te dvije posude iz Bapske (P-4102, P-3785) (J. Balen)
- za potrebe izložbe *Moć boja – kako su boje osvojile svijet* u Etnografskom muzeju, od 5.3.2009. – 14.1.2010. posuđen je grumen okera (L. Bakarić)
- za potrebe izložbe *Povijest duga 800 godina* u Muzeju seljačkih buna u Gornjoj Stubici od 29.4.- 7.9.2009. posuđeno je 12 predmeta (J. Balen)
- za potrebe izložbe *Zlatno tele* Gradskom muzeju Sisak od 28. 10. 2009. - 10. 1. 2010. posuđeno je 8 predmeta (J. Balen)
- za potrebe izložbe *Slavonija, Baranja i Srijem* galeriji Klovićevi dvori od 27. 4. -11. 10. posuđeno je 118 predmeta (J. Balen)
- M. Dizdaru iz Arheološkog instituta date su na uvid kasnolatenske fibule iz Dalja i Vinkovaca (J. Balen)
- A. Durmanu s Odsjeka za arheologiju dana je na uvid bakrena sjekira s tuljcem za nasad iz Sotina (inv. P-19914) (J. Balen)

- G. Jakovljeviću iz Gradskog muzeja u Bjelovaru dan je na uvid materijal te fotografije potrebne za izradu Registra lokaliteta s bjelovarskog prostora (J. Balen) (Inv. P-6469, P-6470, P-6760, P-17028, P-18839 -18850)
- I. Pavišić iz Arheološkog instituta dan je na uvid materijal iz Goljaka Stenjevačkog kao i dokumentacija iz Sv. Petra Ludbreškog (J. Balen, I. Drnić)
- Restauratoru H. Malinaru za potrebe objave u knjizi omogućeno je fotografiranje materijala iz Bezdanjača (ukupno 50 predmeta) (L. Bakarić)
- T. Pleše iz Restauratorskog zavoda dani su na uvid arhivski podaci o arheološkim nalazištima iz područja Nacionalnog parka Plitvice (L. Bakarić)
- Fotografu I. Pervanu za potrebe fotomonografije o Hrvatskoj omogućeno je fotografiranje posude na nozi iz Bapske, vrča i posude u obliku ptice iz Vučedola, idola iz Dalja, oglavlja iz Kompolja, nakita iz Bogdanovaca, žare iz Kaptola i sjekira iz Brekinjske. (J. Balen)
- Za potrebe doktorske radnje R. Šošić s Odsjeka za arheologiju ustupljena je litička građa starčevačke kulture s nalazišta Virovitica-Brekinja i Tomašanci - Palača (J. Balen)
- Za potrebe doktorske radnje M. Pasarić dani su na uvid podaci o ukopima životinja u sklopu pretpovijesnih naselja pronađenih na nalazištima na trasi autoceste A5 (J. Balen)
- Za potrebe diplomskih radnji dan je na obradu dio materijala s nalazišta Franjevac (A. Ivanković) i Palanka (N. Šegvić), s trase autoceste A5 (J. Balen)
- Kolegicama iz Njemačke, M. Moedlinger, M. Uckelmann i B. Naser dani su na uvid nalazi brončanodobnih ostava iz Brodskog Varoša, Velikog Nabrđa, Kloštar Ivanića, Bizovca i Otoka-Privlake (J. Balen, I. Drnić)
- Sudjelovanje u postavljanju i u preuzimanju posuđenih predmeta Antičke zbirke za potrebe izložbe "IMPERIUM KONFLIKT MYTHOS. 2000 Jahre Varusschlacht", održane u Halternu od 16. 5. do 25. 10. (I. Radman-Livaja)
- Obilazak Muzeja antičkog stakla u Zadru zbog preuzimanja posuđenog materijala za prigodnu izložbu na otvorenju MAS-a. (Z. Gregl)
- Za srednjovjekovni dio stalnog postava Arheološkog muzeja u Osijeku, otvorenog 10. ožujka, izdvojeni su predmeti iz Brodskog Drenovca radi izradbe replika (Ž. Demo)
- Za izložbu "Slavonija, Baranja i Srijem – vrela europske civilizacije" (Galerija Klovićevi dvori, Zagreb - 27. 4. do 11. 10.) izdvojeno je i posuđeno za izlaganje 129 predmeta (metal, keramika, kamen) iz vremena seobe naroda te ranog razvijenog i

kasnog srednjeg vijeka iz Bijelog Brda, Brodskog Drenovca, Čađavice, Čečavca, Dalja, Đakova, Iloka, Slakovaca, Sremske Mitrovice, Vinkovaca, Vukovara i Zmajevca. (Ž. Demo)

- Snimanje romaničkog raspela iz Siska (AMZ S-1992) za potrebe virtualne prezentacije izvornika u prigodi ustanovljenja i proglašenja sisačke biskupije (foto Miroslav Kiš Mimi, Jutarnji list, dopisništvo Sisak). (Ž.Demo/M.Bunčić)
- Numizmatički odjel:
- Iz Hochdorfa (Njemačka) vraćen cjelokupni posuđeni arheološki materijal iz Arheološkog muzeja u Zagrebu i iz drugih relevantnih muzejskih ustanova u Hrvatskoj.
- 27 primjeraka rimskog republikanskog novca iz ostave Valpovo bilo je na posudbi na izložbi „2000 Jahre Varusschlacht – Imperium“ (LWL-Römermuseum, Haltern am See od 16. 5. – 11. 10.);
- 2 primjerka rimskog zlatnog novca iz kasnog carskog razdoblja dano je na posudbu za potrebe izložbe „Slavonija, Baranja i Srijem - vrela europske civilizacije“ (Klovićevi dvori, 27. 4. – 11. 10., a za potrebe iste izložbe odabrano je, kataloški obrađeno i snimljeno 14 primjeraka novca i medalja (nisu bile izložene);
- Gradskome muzeju u Iloku vraćen još neobrađeni numizmatički materijal (40 primjeraka);
- Za fotomonografiju I. Pervana “Hrvatsko kulturno blago” odabrana i izvađena 4 komada rimskog carskog novca (T. Bilić) i kameni spomenik iz Lobora (KSS-932). (M. Bunčić)
- Arhiv arheološkog lokaliteta Bapska dan na uvid dr. sc. M. Buriću s Odsjeka za arheologiju. (A. Solter).

6.6. Sudjelovanje na kongresima i savjetovanjima

- Sudjelovanje na godišnjoj skupštini i znanstvenom skupu Hrvatskog arheološkog društva u Visu od 12.-16. 10. (L. Bakarić, J. Balen, I. Drnić, Z. Gregl, A. Rendić-Miočević, A. Solter)
- Sudjelovanje na 12. Međunarodnom mediteranskom sajmu arheološkog turizma u Paestumu u Italiji, u sklopu seminara „Arheološka baština kao kulturno-turistički resurs“ 19.-22. 11. (S. Mihelić)

- Sudjelovanje s posterom na kongresu Cairo Congress on Cultural Heritage u Kairu, Egipat, 6.-8. 12. (S. Mihelić)
- Sudjelovanje na okruglom stolu u Muzeju grada Kaštela povodom obilježavanja Međunarodnog dana muzeja (S. Mihelić)
- Sudjelovanje na okruglom stolu u organizaciji Department of Archaeology; University of Cambridge o pretpovijesnim predjelima rijeke Save, Banja Luka 1.7. (J. Balen, A. Solter)
- Sudjelovanje u 3. interdisciplinarnoj radionici u Skradinu (u okviru projekta „IRCLAMA“), s predavanjem „Arheološki park Andautonija“, 5.7. (D. Kušan Špalj)
- Sudjelovanje u 3. interdisciplinarnoj radionici u Skradinu (u okviru projekta „IRCLAMA“), s predavanjem „Antička umjetnost na području sjeverne i srednje Dalmacije“, 10.7. (A. Rendić-Miočević)
- Sudjelovanje na znanstvenom simpoziju *Sepulklarna skulptura Ilirika i susjednih oblasti u doba Rimskog carstva* s priopćenjem „The marble funerary stela of a cohort II Varcianorum equitata's veteran, Titus Flavius Ateboduus from Odra village near Zagreb“, Split, palača Mileši, 28.-30. 9. (A. Rendić-Miočević)
- Sudjelovanje na skupu *XI. International colloquium on roman provincial art - „Rome and provinces, models and diffusion“*, s priopćenjem „Marble altars of Cantes and Cantopates from the surroundings of Čakovec in northwest Croatia“, Merida, Španjolska, 17.-24. 5. (A. Rendić-Miočević)
- Sudjelovanje na savjetovanju održanom pod naslovom „Meeting of international direction in Oxford - Corpus Vasorum Antiquorum“, u vezi s aktualnim stanjem i budućim izdanjima iz te međunarodne serije, u kojoj je Muzej nedavno objavio prvi svezak za područje Hrvatske, Beazley Archive School for Classical and Byzantine Studies, Oxford, 26.-30. 11. (A. Rendić-Miočević)
- Izlaganja „Protohistorijske zajednice na tlu sjeverne Hrvatske“ i „Arheološki tragovi panonskog ustanka u Panoniji“, na Filozofskom fakultetu u Zagrebu, znanstveni skup *Bellum Batonianum MM*, 5.-7. 11. (I. Radman-Livaja)
- Izlaganje s naslovom „Brončane aplikе prsnog remenja s konjaničkog kipa iz Starigrada-Paklenice“, na Filozofskom fakultetu u Zagrebu, znanstvenom skup *Bellum Batonianum MM*, 6. 11. (A. Rendić-Miočević)
- Poster „Finds of Roman brooches from Teutoburgium“, The XXIst International Limes (Roman Frontiers) Congress, Newcastle upon Tyne, 17.-23. 8. (I. Radman-Livaja)

- Izlaganje s naslovom "Prices and costs in the textile industry in the light of the lead tags from Siscia", *Oxford Conference on Trade, Commerce, and the State in the Roman World*, 1.-3. 10. (I. Radman-Livaja)
- Sudjelovanje na znanstvenom skupu *Kukuljevićevi dani* s priopćenjem „Kukuljevićevo arheološko djelovanje“, Varaždinske Toplice, 4. 11. (Z. Gregl)
- Priopćenje s naslovom "Astronomical orientation of the «megaron II» house on the Gradac (hill fort) of Vučedol", znanstveni skup *The European Society for Astronomy in Culture, 17th Annual Meeting*, Aleksandrija, Egipat, 25-31. 10. (T. Bilić);
- Referat s naslovom «Dopisivanje Don Mije Jerka Granića iz Muća Gornjeg s Don Šimom Ljubićem u Zagrebu», znanstveni skup posvećen 100. obljetnici rođenja Dr. Stjepana Gunjače, Muzej hrvatskih arheoloških spomenika u Splitu, 3.-6. 11. (I. Mirnik)
- Sudjelovanje na *Međunarodnom skupu muzejskih pedagoga ICOM/CECA* s izlaganjem „For those who use their heart to see“, Reykjavik, 3.- 10. 10. (M. Škarić)
- Sudjelovanje na seminaru s temom *Kulturni turizam i arheološke destinacije i Upravljanje destinacijama* u organizaciji Hrvatske gospodarske komore i Taljanskog sektora za međunarodne odnose, Zagreb, hotel Dubrovnik, 2. 12. (M. Škarić)
- Sudjelovanje na seminaru *Povelja o načelima važećim za muzeje i turizam* u Hrvatskoj gospodarskoj komori, 16. 6. (M. Škarić)
- Sudjelovanje na seminaru *Muzej kao turistički mamac* u Hrvatskom školskom muzeju, 27. 5. (M. Škarić)
- Sudjelovanje na stručnom skupu *I. Susreti restauratora i preparatora HMD-a* u Zagrebu, 11. 5., s plakatima: „Rekonstrukcija staklene urne“ i „Restauracija brončanog pojasa“ (Z. Znidarčić), „Restauriranje keltskog mača“ (S. Latinović), „Restauriranje antičkog umba“ (I. Gagro), „Restauriranje kacige ilirskog tipa“ (D. Doračić)
- Sudjelovanje na *9. strokovnom srečanju konservatorjev-restavradorjev z razstavo plakatov in predavanji* u Ljubljani, 26. 5., s plakatima: „Restauriranje jantara“ (S. Latinović), „Rerestoration of Roman Helmet“ (D. Doračić)
- Sudjelovanje na *13. seminaru Arhivi, Knjižnice, Muzeji* u Zagrebu s predavanjem pod nazivom *R++: program za dokumentiranje konzervatorsko-restauratorskih zahvata na arheološkim predmetima*, 27. 11. (S. Latinović i D. Doračić u suradnji s G. Zlodijem s Odsjeka za informacijske znanosti Filozofskog fakulteta u Zagrebu.

6.7. Publicistička djelatnost stručnih djelatnika

- Bakarić, Lidija. *Idoli*. // Glas Gradskog muzeja Karlovac 6, god. VIII, lipanj 2009, str. 7-9.
- Balen, Jacqueline. *Bakreno doba ili eneolitik*. // u: Slavonija, Baranja i Srijem – vrela europske civilizacije, svezak 1 (ur. B. Biškupić), Ministarstvo kulture Republike Hrvatske, Galerija Klovićevi dvori, Zagreb, 2009, str. 61-70.
- Balen, Jacqueline. *Nove metode u arheologiji*. // Hrvatska arheologija u XX. stoljeću, Biblioteka XX. stoljeće, Matica Hrvatska, Zagreb, 2009, str. 85-90.
- Balen, Jacqueline. *Figuralna plastika starčevačke kulture na prostoru Hrvatske*. // Glas Gradskog muzeja Karlovac 6, god. VIII, lipanj 2009, str. 12-13.
- Balen, Jacqueline. *Vučedol*. // Hrvatski arheološki godišnjak, V, 2008, ed. Ministarstva kulture, u tisku.
- Balen, Jacqueline. *Jurjevac – Stara Vodenica*. // Hrvatski arheološki godišnjak, V, 2008, ed. Ministarstva kulture, u tisku.
- Balen, Jacqueline. *Tomašanci - Palača*. // Hrvatski arheološki godišnjak, V, 2008, ed. Ministarstva kulture, u tisku.
- Balen, Jacqueline. *Vučedol* // u: Arheologija i turizam u Hrvatskoj (ur. S. Mihelić), Arheološki muzej u Zagrebu, Zagreb, 2009, str. 98-105.
- Balen, Jacqueline; Mihelić, Sanjin. *Sudjelovanje nearheologa u arheološkim istraživanjima* // u: Arheologija i turizam u Hrvatskoj (ur. S. Mihelić), Arheološki muzej u Zagrebu, Zagreb, 2009, str. 526-533.
- Bilić, Tomislav. *Ogledi o stelarnoj navigaciji u antici*, Jurišićev zbornik (ur. L. Bekić), Zagreb, 2009: 75-81.
- Bilić, Tomislav. *Skupni nalazi novca iz Hrvatske XVI. Skupni nalaz antoninijana iz Gornjeg Taborišta*, *Vjesnik Arheološkog Muzeja u Zagrebu* 41/2008: 289-309.
- Bilić, Tomislav. *Zagrebačka zbirka sadrenih odljeva antičke skulpture*, *Vjesnik Arheološkog Muzeja u Zagrebu* 41/2008: 439-456.
- Bilić, Tomislav. Recenzija knjige Lj. Doklestića, *Stjepan Verković. Život i djelo*, *Vjesnik Arheološkog Muzeja u Zagrebu* 41/2008: 459-462;
- Bunčić, Maja. *Posjet Xantenu i izložbama uz projekt Imperium, Konflikt, Mythos*, *Obavijesti HAD* XLI/3, 2009, 117-119.
- Demo, Željko. *Katica Simoni – 60 godina života i 35 godina muzejskog rada*, *Informativa Museologica* 39/1-4, Zagreb 2009, 75-79.

- Demo, Željko. Prikaz znanstvene publikacije: Aleksander Bursche—Renata Ciołek—Reinhard Wolters (Scientific editors): “*Roman Coins Outside the Empire: Ways and Phases, Contexts and Functions*”, Proceedings of the ESF/SCH Exploratory Workshop Radziwiłł Palace, Nieborów (Poland) 3-6 September 2005, Collection Moneta 82, Wetteren 2008, u: *Acta Archaeologica Carpatica* 45, Kraków 2010, 453-462 — ISBN 978-90-77297-49-0 (u tisku).
- Drnić, Ivan. *Arheološka istraživanja u Lici* – Izdanja HAD-a, Zagreb 2008 // Obavijesti HAD-a, XLI, 1, 2009, str. 63-66 (prikaz knjige)
- Drnić, Ivan. *Međunarodni kongres zračne arheologije u Ljubljani* – AARG 2008 // Obavijesti HAD-a, XLI, 1, 2009, str. 26-27 (prikaz znanstvenog skupa)
- Drnić, Ivan. *Pećina Laganiši – mjesto života i smrti* // Obavijesti HAD-a, XLI,2, 2009, str. 131-133 (prikaz izložbe).
- Drnić, Ivan. Jurišićev zbornik – Zbornik radova u znak sjećanja na Marija Jurišića. Zagreb, 2009 // Obavijesti HAD-a, XLI, 3, 2009, str. 96-98 (prikaz knjige)
- Drnić, Ivan; Skelac, Goran. *Latenski nalazi s lokaliteta Ciglana – Zeleno Polje u Osijeku*. // VAMZ, 3.s., XLI/2008: 385-415 (stručni rad).
- Gregl, Zoran. *Bogatstvo rimskih nekropola*. Deplijan izložbe, studeni, 2009.
- Gregl, Zoran. *Rimske staklene urne*. Katalog izložbe, str. 1-16, studeni, 2009.
- Gregl, Zoran. *Oblici rimskih urni u Hrvatskoj*. Katalog izložbe, studeni, 2009.
- Gregl, Zoran. *Povijest istraživanja antičkih nalazišta na Žumberku*. Žumberački krijes, godišnjak za 2009. g. Zagreb, 2009.
- Kušan Špalj, Dora. Nemeth-Ehrlich, Dorica. *Arheološki park Andautonija* // Arheologija i turizam, Zagreb, 2009., str. 206-217.
- Kušan Špalj, Dora; Nemeth-Ehrlich, Dorica. *Aquae Iasae -Varaždinske Toplice, muzeološka prezentacija kompleksa rimske arhitekture u gradskom parku* // Arheologija i turizam, Zagreb, 2009., str. 218-227.
- Kušan Špalj, Dora. *Dani Andautonije* // Arheologija i turizam, Zagreb, 2009., str. 402-409.
- Mihelić, Sanjin; Jacqueline, Balen. Izložba „Tekuća arheološka istraživanja“ 2008 // Obavijesti HAD-a, XLI,2, 2009, str. 135-137 (prikaz izložbe).
- Mihelić, Sanjin. Uvod // u: Arheologija i turizam u Hrvatskoj (ur. S. Mihelić), Arheološki muzej u Zagrebu, Zagreb, 2009, str. 12-15.
- Mihelić, Sanjin. *Hrvatska arheološka baština* // u: Arheologija i turizam u Hrvatskoj (ur. S. Mihelić), Arheološki muzej u Zagrebu, Zagreb, 2009, str. 34-37.

- Mihelić, Sanjin; Janković, Ivor. *Veternica* // u: Arheologija i turizam u Hrvatskoj (ur. S. Mihelić), Arheološki muzej u Zagrebu, Zagreb, 2009, str. 276-285.
- Karavanić, Ivor; Mihelić, Sanjin. *Mujina pećina* // u: Arheologija i turizam u Hrvatskoj (ur. S. Mihelić), Arheološki muzej u Zagrebu, Zagreb, 2009, str. 286-295.
- Mihelić, Sanjin. *Putovima Neandertalca* // u: Arheologija i turizam u Hrvatskoj (ur. S. Mihelić), Arheološki muzej u Zagrebu, Zagreb, 2009, str. 324-341.
- Mihelić, Sanjin. *Vorganjska peć* // u: Arheologija i turizam u Hrvatskoj (ur. S. Mihelić), Arheološki muzej u Zagrebu, Zagreb, 2009, str. 586-587.
- Mihelić, Sanjin. *Integrirani model zaštite, prezentacije i turističke valorizacije arheološke baštine* // u: Arheologija i turizam u Hrvatskoj (ur. S. Mihelić), Arheološki muzej u Zagrebu, Zagreb, 2009, str. 616-631.
- Mihelić, Sanjin. *Europsko, a naše. Prikaz izložbe "Slavonija, Baranja i Srijem. Vrela europske civilizacije"* // Kvartal VI-3/4, str. 19-21.
- Mihelić, Sanjin. *Developing the "Neanderthal Trail"* // *Histria Antiqua* 17, str. 255-262.
- Nemeth-Ehrlich, Dorica; Kušan Špalj, Dora. *L'agglomération romaine d'Aquae Iasae-Varaždinske Toplice* // *Archéo-Théma, Revue d'archéologie et d'histoire*, 3, 2009. str. 28-29
- Mirnik, Ivan. *Numismatic Collection. Guide*. Zagreb, 2008. (koautor Zdenka Dukat)
- Mirnik, Ivan. *Hrvatske svetačke i hodočasničke medaljice iz numizmatičke zbirke Arheološkog muzeja u Zagrebu*. Summary: Croatian Pilgrimage Badges and Religious Medals from the Numismatic Collection of the Museum of Archaeology in Zagreb. *Hagiologija. Kultovi u kontekstu*. Zagreb, 2008: 169-179: Leykam International. Niz Zbornici.
- Mirnik, Ivan. *Maksimijanov aureus iz skupnog nalaza u Petrijancu*. Summary: The Aureus of Maximianus from the 1805 Petrijanec Treasure. *Archaeologia adriatica*, 11/1008: 433-452.
- Mirnik, Ivan. *Najsitnija kulturna dobra. Novac i njegova uloga u srednjovjekovnoj Hrvatskoj i Slavoniji*. Crkvena kulturna dobra. *Analecta*, 6/2008: 125-143.
- Mirnik, Ivan. *Ivo Kerdić: umjetnik i njegov model*. Summary: Ivo Kerdić, the Artist and the model. *Peristil*, 51/2008: 71-88.
- Mirnik, Ivan. Valerija Damevski. *Vjesnik Arheološkog muzeja u Zagrebu*, 3.s., 41/2008: 9-12. (koautor Ante Rendić-Miočević)

- Mirnik, Ivan. Valerija Damevski – bibliografija radova. *Vjesnik Arheološkog muzeja u Zagrebu*, 3.s., 41/2008: 13-15.
- Mirnik, Ivan. *Zemunski skupni nalaz zlatnog novca 1. st. iz 1875. god.* Revizija. Summary: The 1875 Zemun hoard of the 1st c. A.D. gold coins (Revision). *Vjesnik Arheološkog muzeja u Zagrebu*, 3.s., 41/2008: 77-128.
- Mirnik, Ivan. *Povijest palače Arheološkog muzeja u vremenu od njegove izgradnje do 1954. godine.* Summary: The history of the building of the Zagreb Archaeological Museum from its original construction to 1954. *Vjesnik Arheološkog muzeja u Zagrebu*, 3.s., 41/2008: 343-376. (koautor Emilio Iličić)
- Mirnik, Ivan. *The Archaeological Museum in Zagreb.* Museum aktuell. Die Zeitschrift für Ausstellungspraxis und Museologie im deutschsprachigen Raum (München), 2008, 146: 14-15.
- Mirnik, Ivan. *Arheološki muzej u Zagrebu.* Summary: Archaeological Museum in Zagreb. *Hrvatska arheologija u XX. stoljeću.* Zagreb, 2009: 289-320.
- Mirnik, Ivan. *Patvorine rimskog carskog novca nađene tijekom jaružanja Kupe u Sisku 1912. god.* Summary: Forgeries of Roman coins found during the dredging of the Kupa river at Sisak in 1912. Jurišićev zbornik. *Zbornik radova u znak sjećanja na Marija Jurišića.* Zagreb, 2009: 291-309.
- Mirnik, Ivan. *Kardinal Alojzije Stepinac na medaljama.* Stepinčev zbornik. *Kardinal Alojzije Stepinac. Svjedok vremena i vizionar za treće tisućljeće. Radovi sa znanstvenoga skupa, Lepoglava, 5. prosinca 2008.* Zagreb, 2009: 723-732.
- Mirnik, Ivan. *Nacrt numizmatičke topografije Like.* (Sažetak:) Nacrt numizmatičke topografije Like. (Summary:) Sketch of the Lika numismatic topography. *Identitet Like: korijeni i razvitak, II.* Zagreb – Gospić, 2009: 442-492.
- Mirnik, Ivan. *Zmajski red u hrvatskoj i ugarskoj heraldici.* The Order of the Dragon in Croatian & Hungarian Heraldry. *Grb i zastava*, 3/2009, 5: 1, 6-7.
- Mirnik, Ivan. *Field-Marshal Baron Svetozar Borojević von Bojna on medals.* The Medal (London), 54, 2009: 39-44.
- Mirnik, Ivan. News. Croatia. The Medal (London), 55, 2009: 59. (*Dalibor Parać, Karlo Gross, Ivan Jeger)
- Mirnik, Ivan. Croatia. Section 4: *Medals. A Survey of Numismatic Research 2002-2007.* International Association of Professional Numismatists, Special Publication (Glasgow), 15, 2009: 684-688.

- Mirnik, Ivan. *Plod upornosti i marljivosti. Predstavljanje knjige: Pavao MAČEK. Rod Orehovečkih od Svetog Petra Orehovca*. Rodoslovna rasprava. Niz: Radovi, knj. 17. Izd. Društvo za povjesnicu Zagrebačke nadbiskupije "Tkalčić". Zagreb, 2008., 584 stranica + 2 lista rodoslovnog stabla koji se spajaju. Tkalčić, 13/2009: 687-690.
- Mirnik, Ivan. *Utvrđeni hrvatski samostani*. Predstavljanje knjige: Sena Sekulić-Gvozdanović. *Utvrđeni samostani na tlu Hrvatske*. Izd. Golden marketing – Tehnička knjiga i Arhitektonski fakultet Sveučilišta u Zagrebu. Zagreb, 2007., 204 stranice + brojni svjetlopiši i nacrti. Tkalčić, 13/2009: 691-694.
- Mirnik, Ivan; Bilić, Tomislav. *Recenzija knjige L.B. van der Meera, Liber linteus Zagrabiensis. The Linen Book of Zagreb. A Comment on the Longest Etruscan Text*, *Vjesnik Arheološkog Muzeja u Zagrebu* 41/2008: 457-459.
- Nemeth-Ehrlich, Dorica; Kušan Špalj, Dora. *Varaždinske Toplice - radovi u 2008. godini* // *Hrvatski arheološki godišnjak*, V, 2008, ed. Ministarstva kulture, u tisku.
- Rajić Šikanjić, Petra; Janković, Ivor; Balen, Jacqueline. *Human skeletal remains from the Prehistoric site of Franjevac, Eastern Croatia* // *American Journal of Physical Anthropology* / Ruff, Christopher (ur.). Hoboken : John Wiley & Sons, 2009, str. 217 (sažetak postera).
- Rendić-Miočević, Ante. *Predgovor*, katalog izložbe „Arheologija i turizam u Hrvatskoj“ održane u zagrebačkom Arheološkom muzeju od 30. 1. – 30. 3. 2009., Zagreb 2009, 8-11.
- Rendić-Miočević, Ante. *Societatis archaeologicae Croaticae genio propitio: uz 80. obljetnicu života Božidara Čečuka*, *Obavijesti HAD-a*, br. 1, Zagreb 2009, 78-80.
- Rendić-Miočević, Ante. *Otvaranje dijela Antičke zbirke u Arheološkom muzeju u Zagrebu* (pozdravne riječi na otvaranju dijela novog izložbenog postava), *Obavijesti HAD-a*, br. 1, Zagreb 2009, 91-94.
- Rendić-Miočević, Ante. *Predgovor* u: Branka Vikić-Belančić – Valerija Damevski, dopune i ažuriranje Alexandra Kardianou-Michel, u: *Grčke i južnoitalske vaze iz Arheološkog muzeja u Zagrebu*, *Katalozi i monografije Arheološkog muzeja u Zagrebu / Musei Archaeologici Zagrabiensis Catalogi et Monographiae*, sv. 3., Zagreb 2006. (2009), 7-9.
- Rendić-Miočević, Ante. *Avant-propos*, u: Branka Vikić-Belančić et Valerija Damevski, avec la contribution d' Alexandra Kardianou-Michel, *Corpus Vasorum Antiquorum (CVA), Croatie - Fascicule 1*, Zagreb, Musée Archéologique, Zagreb 2008, 7-9.

- Rendić-Miočević, Ante. *130. Obljetnica osnivanja Hrvatskog arheološkog društva (1878-2008)*, Hrvatska arheologija u XX. stoljeću, Zbornik radova sa znanstvenog skupa održanog u Matici hrvatskoj 24-26. svibnja 2007., Matica hrvatska – Biblioteka XX. stoljeće, Zagreb 2009, 9-30.
- Rendić-Miočević, Ante. *Predgovor u: „Bogatstvo rimskih nekropola“: Zoran Gregl, Žumberak i Latobici – hommage jednoj planini*, Zagreb 2009, 6-7.
- Solter, Ana; Balen, Jacqueline. Izrada 3D „Wire-Frame“ modela na arheološkom lokalitetu Tomašanci – Palača.//VAMZ, 3.s., XLI/2008: 377-383 (stručni rad).
- Solter, Ana. Intezivni tečaj za primjenu GIS-a u arheologiji // Obavijesti HAD-a, XLI,1,2009, str 104-105.
- Uranić, Igor. *Egipatski nalazi u hrvatskim muzejima*. Hrvatska arheologija u XX. stoljeću, Zbornik radova sa znanstvenog skupa održanog u Matici hrvatskoj 24-26. svibnja 2007., Matica hrvatska – Biblioteka XX. stoljeće, Zagreb 2009, 419-428.
- Vlak, Dejana; Janković, Ivor; Mihelić, Sanjin. Juvenile burial from the Eneolithic site of Josipovac-Gravinjak, Croatia // *American Journal of Physical Anthropology* 138(S48): 409-410 (abstract).

6.8. Stručno usavršavanje

- Prisutnost brojnim predavanjima, arheološkim izložbama, promocijama knjiga i časopisa (svi djelatnici Muzeja).
- Studijsko putovanje u Bugarsku u organizaciji Odsjeka za arheologiju zagrebačkog Filozofskog fakulteta, 30. 4.-10. 5. (J. Balen)
- Studijsko putovanje u Stuttgart, Hochdorf i Manching (obilazak muzejskih izložbenih postava i lokaliteta te izložbe *Dreitausend Jahre Vorgeschichte – Meisterwerke der Metallzeit im kontinentalen Kroatien*), 15. – 18. 1. (D. Balen, J. Balen, A. Solter, M. Galić, D. Doračić, D. Kušan Špalj, S. Latinović, I. Radman-Livaja, T. Bilić, N. Perok)
- Studijsko putovanje u Xanten, Haltern am See i Kalkriese (obilazak arheološkog parka, stalnih muzejskih postava te dvije (od ukupno tri) izložbe pod nazivom *Imperium i Konflikt* postavljene uz 2000. obljetnicu bitke u Teutoburškoj šumi), 7.-10. 10. (L. Bakarić, J. Balen, I. Drnić, A. Rendić-Miočević, I. Mirnik, M. Bunčić, A. Solter).
- Sudjelovanje na tečaju „Čuvanje muzejskih zbirki – Uvod u preventivnu zaštitu“, Muzejski dokumentacijski centar, Zagreb. (M. Bunčić)

- Položen intenzivni tečaj za primjenu GIS-a u arheologiji na Odsjeku za arheologiju Filozofskog fakulteta u Ljubljani. (A. Solter)
- Sudjelovanje na radionici za korisnike arhivskog informacijskog sustava ARHINET. (A. Solter)
- Sudjelovanje na radionici za korisnike M++. (A. Solter)
- Sudjelovanje na radionici za korisnike S++. (A. Solter)
- Završen tečaj za Računalnog grafičkog dizajnera u Infokatedri – Centar za obrazovanje. (M. Galić)
- Boravak u laboratoriju *Römisch-Germanisches Zentralmuseum* u Mainzu radi stručnog usavršavanja na području restauriranja metalnih arheoloških predmeta tijekom rujna i listopada (S. Latinović)

6.9. Stručna pomoć i konzultacije

- Konzultacije s D. Bošković iz Hrvatskog povijesnog muzeja u svezi obrade srednjovjekovnih mačeva iz zbirke Hrvatskog povijesnog muzeja, zatim s mr.sc. T. Pleše iz Hrvatskog restauratorskog zavoda, Službe za arheološku baštinu, o arheološkim istraživanjima pavlinskih samostana u sjevernoj Hrvatskoj i o radu na doktorskoj disertaciji o srednjovjekovnim nalazištima u istočnoj Slavoniji, s dr.sc. Zorkom Markovićem iz Instituta za arheologiju, o stanju istraženosti i vrednovanju ranosrednjovjekovne slavenske keramike s dr.sc. T. Sekelj Ivančan iz Instituta za arheologiju, kao i konzultacije s nizom stručnjaka iz inozemstva (dr.sc. Marcin Wołoszyn, Polish Academy of Art and Science, Institute of Archaeology of Rzeszów University, Kraków. (Ž. Demo)
- Suradnja s dr. sc. Georges Depeyrot, CNRS - Centre de Recherches Historiques iz Pariza na pripremi međunarodnog znanstvenog projekta. (Ž. Demo)
- Mentorstvo doktorske disertacije mr.sc. M. Sijarića (Zemaljski muzej, Sarajevo, BiH), Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Odsjeku za arheologiju; ko-mentorstvo doktorske disertacije konzervatorice-arheologinje mr.sc. T. Pleše (Hrvatski restauratorski zavod, Služba za arheološku baštinu); ko-mentorstvo doktorske disertacije znan. novakinje A. Pavlović (Filozofski fakultet, Odsjek za arheologiju). (Ž. Demo)

- Član povjerenstva za stjecanje doktorata znanosti izvan doktorskog studija mr. A. Azinović-Bebek (Hrvatski restauratorski zavod, Služba za arheološku baštinu). (Ž. Demo)
- Stručna pomoć djelatnicima Gradskog muzeja Vinkovci u radu s totalnom stanicom te u obradi podataka u AutoCAD-u. (A. Solter)
- Poduka i stručna pomoć mlađim kolegama arheolozima u crtanju arheološkog materijala. (M. Galić)
- Mentor znanstvenim novakinjama: V. Vukelić (Sisak) i Z. Ettinger (Mali Lošinj); dodatni mentor T. Biliću (Zagreb); M. Nađu i A. Marić (Zemaljski muzej u Sarajevu) te doktorandima K. Grossu, M. Pašaliću i L. Petrinjaku (Akademija likovnih umjetnosti u Zagrebu) (I. Mirnik);
- Član komisije Ministarstva kulture za revitalizaciju obiteljske kuće Kerdić u Davoru (I. Mirnik);
- Konzultacije i stručna pomoć kolegici A. Pavlović s Odsjeka za arheologiju Filozofskog fakulteta u Zagrebu (T. Bilić, I. Mirnik);
- Pomoć birou Karzen i Karzen d.o.o. iz Rijeke u izradi projekta “Zmajevi Europe”, a u svezi s Lavalom Nugentom i njegovom zbirkom antičkih kipova i grčkih posuda (A. Rendić-Miočević, I. Mirnik);
- Konzultacije i stručna pomoć u izradi seminarskih radova studentima Sveučilišta u Zadru, Odjela za informatologiju i komunikologiju preddiplomskog studija *Kultura i turizam* i Odsjeka za informacijske znanosti, Katedre za muzeologiju i upravljanje baštinom, Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu (S. Mijač Božek)
- Stručna pomoć u konzerviranju i restauriranju arheoloških metalnih predmeta raznim institucijama (Arheološki muzej Zadar, Muzej Slavonije Osijek, Gradski muzej Vinkovci, Arheološki muzej Osijek, Konzervatorski odjel Split, Hrvatski restauratorski zavod) (D. Doračić).
- Stručna pomoć i kontakti s muzejima u Iloku, Osijeku, Vukovaru, Splitu i Solinu. (J. Fluksi)
- Mentor i ispitivač pri Ministarstvu kulture Republike Hrvatske, sudjelovanje u nizu stručnih skupova (J. Fluksi).

6.10. Urednički poslovi, recenzije knjiga i članaka

- Uredništvo knjige *Arheologija i turizam u Hrvatskoj*, Arheološki muzej u Zagrebu (S. Mihelić)
- Uredništvo zbornika *Hrvatska arheologija u XX. stoljeću*, Biblioteka XX. stoljeće, Matica Hrvatska, Zagreb, 2009. (J. Balen, u suradnji s B. Čečukom)
- Recenzija tekstova *Retz-gajary kultura i Badenska kultura* u monografiji *Jurjevac Punitovački – Veliko polje I* u izdanju Hrvatskog restauratorskog zavoda (J. Balen)
- Recenzija članka "II. Varaždinski kraj od prvih tragova naseljavanja do prvog spomena Grada Varaždina: Arheološka topografija", u: M. Slukan-Altić, *Povijesni atlas gradova: V. svezak - Varaždin*. (Ž. Demo)
- Recenzija članka za časopis *Prilozi Instituta za arheologiju*, Zagreb: "Križevi u novovijekim grobovima župne crkve sv. Marije Magdalene u Čazmi". (Ž. Demo)
- Recenzija članka za časopis *Opuscula archaeologica*, Odsjek za arheologiju Filozofskog fakulteta u Zagrebu, : "Karolinški mačevi tipa K" (Ž. Demo)
- Recenzija rukopisa monografskog djela muzejske savjetnice D. Bošković na temu srednjovjekovnih mačeva koje čuva Hrvatski povijesni muzej, Zagreb. (Ž. Demo)
- Recenzija članka "Ostava ranougarskog novca iz Tompojevaca kod Vukovara" za časopis *Osječki zbornik (Muzej Slavonije)*. (Ž. Demo)
- Recenzija članka "Numizmatička oprema iz Muzeja Slavonije – kovčezi, ormari, kutije, kartoni" za časopis *Osječki zbornik (Muzej Slavonije)*. (Ž. Demo)
- Tehničko uredništvo sv. 41/2008, 3. serije *Vjesnika Arheološkog muzeja u Zagrebu* (I. Mirnik);
- Uredništvo *Vodiča Numizmatičke zbirke Muzeja* (izdanje na engleskom jeziku) (Z. Dukat i I. Mirnik u suradnji s T. Bilićem);
- Uredništvo Zbornika V. skupa muzejskih pedagoga Hrvatske s međunarodnim sudjelovanjem (M. Škarić)

6.11. Djelovanje u strukovnim društvima

- Većina stručnih djelatnika Muzeja članovi su strukovnih udruga, Hrvatskog arheološkog društva (J. Balen je tajnica HAD-a) i Hrvatskog muzejskog društva
- Članovi Europske asocijacije arheologa (*European Association of Archaeologists*) (J. Balen i S. Mihelić)

- Predsjednica Upravnog vijeća AMZ-a (J. Balen)
- Član Međunarodne udruge Egiptologa - *International Association of Egyptologists*. (I. Uranić)
- Član europske arheološke udruge “Instrumentum” (I. Radman-Livaja).
- Član međunarodnog uredništva časopisa *Situla*, glasila Narodnog muzeja Slovenije u Ljubljani; član međunarodnog uredništva časopisa *Glasnik Zemaljskog muzeja Bosne i Hercegovine* u Sarajevu. (Ž. Demo)
- Član Upravnog odbora Društva za povjesnicu Zagrebačke Nadbiskupije «Tkalčić» i uredništva godišnjaka «Tkalčić» (I. Mirnik);
- Član Sekcije za muzejsku pedagogiju i kulturnu akciju HMD-a (M. Škarić)
- Član Izvršnog odbora Hrvatskog muzejskog društva i predsjednik Sekcije restauratora i preparatora HMD-a; član Stručnog povjerenstva Hrvatskog muzejskog vijeća za ocjenjivanje stručnih i znanstvenih radova u muzejskoj struci onih osoba koje ostvaruju ostale uvjete za obavljanje poslova višega muzejskoga pedagoga, muzejskoga pedagoga savjetnika, višega dokumentarista, dokumentarista savjetnika, višega informatičara, informatičara savjetnika, višega restauratora, restauratora savjetnika, višega preparatora, višega muzejskoga tehničara i višega fotografa. (D. Doračić)
- Član Savjeta Međunarodnog istraživačkog centra za arheologiju u Puli; član uredništva časopisa *Histria Antiqua* (izdanja Međunarodnog centra za arheologiju Brijuni-Medulin); član Međunarodnog znanstvenog vijeća LIMC-a (Ikonografski leksikon klasične mitologije) u Baselu; dopisni član Njemačkog arheološkog instituta (Deutsches Archäologisches Institut) u Berlinu; predstavnik Hrvatske u Izvršnom odboru Europskog arheološkog savjeta (EAC) pri Vijeću Europe u Strasbourgu; dopisni član Društva arheologa i povjesničara umjetnosti Mađarske, član Komisije za polaganje stručnih ispita za djelatnike u muzejskoj struci (ispitivač kandidata arheološke struke); počasni član Slovenskog arheološkog društva; član Izdavačkog savjeta Godišnjaka Instituta za arheologiju u Zagrebu. (A. Rendić-Miočević).

6.12. Informatički poslovi muzeja

- Koordinacija unosa podataka u muzejsku bazu M++ (J. Balen)
- Održavanje web stranica Arheološkog parka Andautonija (www.andautonia.com) (D. Kušan Špalj)

- Suradnja s Numizmatičkim kabinetom Narodnog muzeja u Ljubljani te usavršavanje i servisiranje računalnih programa NUMIZ za obradu numizmatičke građe (I. Mirnik);
- Prijevodi i održavanje engleske verzije internet stranice AMZ-a (T. Bilić);
- Održavanje i ažuriranje baze podataka VAMZ-a na internetskom portalu *hrčak* (T. Bilić).
- Nadopuna stranica Arheološkog muzeja u Zagrebu sadržajima o egiptologiji. (I. Uranić)
- Digitalizacija: Viestnik narodnoga zemaljskoga muzeja u Zagrebu 1870. i 1876. - nulta serija - 2 broja, Viestnik hrvatskoga arheološkoga društva od 1879. do 1892. - stara serija - 14 brojeva, Vjesnik hrvatskoga arheološkoga društva od 1895 do 1944. - nova serija - 25 brojeva (A. Solter, I. Mirnik)
- Digitalizacija 804 crteža arheoloških predmeta (A. Solter)
- Koordinacija unosa podataka u program Arhinet (A. Solter)
- Sudjelovanje u projektu Nacionalne i sveučilišne knjižnice „Portal starih hrvatskih novina i časopisa”. (A. Solter)
- Dokumentacija o marketingu i odnosima s javnošću; promjena vizualnog identiteta muzejske internetske stranice www.amz.hr, restrukturiranje, uvođenje CMS sustava te redovito ažuriranje podataka.
- Projekt: Ispitivanje javnog mijenja (posjetitelja/korisnika) o Muzeju i muzejskim uslugama putem *Opiniometra* a u svrhu poboljšanja, proširenja i osuvremenjivanja usluga (komunikacija s javnošću – povratne informacije).
- Rad na projektima: *Metode komunikacije u suvremenom muzejskom poslovanju i Evidencija posjete muzeja* (S. Mijač Božek)

6.13. Ostalo

6.13.1. Terenska arheološka istraživanja

Ščitarjevo

U razdoblju od 1.-31. 4. obavljani su pripremni radovi za otvaranje Arheološkog parka Andautonija (skidanje zimske zaštite i uređenje parka, bojenje ograde, klupa i stolova i sl.). Briga o održavanju terena (košenje, čišćenje manji popravci i sl.) vođena je redovito od svibnja do studenog, dok su radovi na postavljanju zimske zaštite obavljani u razdoblju od 5.-15. 11. (radove su nadzirali D. Nemeth-Ehrlich, D. Kušan Špalj).

Varaždinske Toplice

Na arheološkom lokalitetu u Varaždinskim Toplicama radovi su s prekidima trajali od travnja do studenog. Zaštitni i konzervatorsko-restauratorski radovi obavljani su na zidovima polukružnih bazena kupališta iz 2.-3. st., kao i na istočnom zidu prostora 6a te sjevernom zidu prostorija 7 i 8 zgrade kupališta iz 4. st. (radovi su trajali od 23. 9. do 2. 11.)

Radovi na skidanju zimske zaštite i uređenju lokaliteta obavljani su u travnju, a radovi na postavljanju zimske zaštite u studenome, na prostoru rimskog foruma (kamenno opločenje foruma i rubno kamenje rimskog izvorišta). Radovi su obavljani i na infrastrukturnim sadržajima (zidovi, podovi, kanali i sl.), otkrivenim u istraživanjima 2001.-2006. god., a zatim su pokriveni zidovi na kojima je tijekom godine provedena konzervacija. (D. Nemeth-Ehrlich, D. Kušan Špalj).

Žumberak

Obavljena su iskopavanja i zaštita lokaliteta u Brateljima na Žumberku (3.-15. srpnja) (Z. Gregl)

Ostali lokaliteti

- Nastavljeno je s projektom rekognosciranja područja Grada Zagreba i Zagrebačke županije (S. Mihelić, J. Balen, I. Radman-Livaja)
- Obavljeno je rekognosciranje gradine Starigrad-Paklenica, u suradnji s kolegama iz Instituta za arheologiju, od 22. do 24. 4. (I. Radman-Livaja)
- U razdoblju od 7. - 14. lipnja proveden je terenski pregled prostora sjeverno od Đakova (sela Kuševac, Viškovci, Semeljci, Kešinci, Vučevci). Cilj rekognosciranja bio je detaljno istraživanje zemljopisnog i kulturnog krajolika na mikroregionalnoj razini, a obavljeno je i geosondiranje odabranih lokacija zbog utvrđivanja geološke podloge i debljine kulturnog sloja (J. Balen, I. Drnić, A. Solter, dok je geosondiranja obavila dr. sc. Lidija Galović iz Zavoda za geologiju Hrvatskog geološkog instituta).
- U razdoblju od 1. - 6. kolovoza sudjelovanje u istraživanju špilje Jazinke u selu Nečven, općina Promina koje se nalazi u sklopu NP Krka, pod vodstvom J. Zaninovića iz Gradskog muzeja Drniš. (I. Drnić)
- U razdoblju od 21. - 23. rujna provedena su sondažna arheološka istraživanja na položaju *Bataluše* kod sela Sopje u Virovitičko-podravskoj županiji. Na tom položaju su slučajno izorana dva primjerka luksuznog rimskog brončanog posuđa te je lokalitet stavljen pod preventivnu zaštitu i upisan u Registar kulturnih dobara pod brojem P-

2800. Budući da na tom lokalitetu nisu nikad vođena arheološka istraživanja, pokušalo se definirati točan karakter lokaliteta. Naručitelj sondažnog arheološkog istraživanja položaja Bataluše bio je Zavičajni muzej Slatina, a izvršitelj radova koji uključuju arheološka istraživanja i konzervaciju pokretnih arheoloških nalaza Arheološki muzej u Zagrebu i Institut za arheologiju. (Radove su vodili I. Radman-Livaja, i M. Dizdar iz Instituta za arheologiju).

- U razdoblju od 21. 10. do 30. 11. provedena su zaštitna arheološka istraživanja Staroga grada Novigrada na Dobri nedaleko Karlovca (voditelj iskopavanja S. Mihelić, uz sudjelovanje I. Drnić i A. Solter).

7. ZNANSTVENI RAD

7.1. Tema i nositelj projekta

- Stručna suradnja na projektima *Sirovine i tehnologija prapovijesnih kultura u Hrvatskoj* (nositelj projekta je dr. T. Težak-Gregl sa zagrebačkog Filozofskog fakulteta) i *Vučedolska kultura* (nositelj projekta je dr. A. Durman sa zagrebačkog Filozofskog fakulteta) (J. Balen)
- Započet je rad na tekstu priopćenja s naslovom *A Lion Gate to Heaven*, za sudjelovanje na skupu *Art and Society: Ancient and Modern Contexts of Egyptian Art*, koji će biti održan u Budimpešti u svibnju 2010. god. (I. Uranić)
- Suradnja na znanstvenom projektu Arheološkog odjela HAZU, "Romanizacija i kristijanizacija Panonije" (voditelj projekta dr. sc. Branka Migotti, istraživač-suradnik I. Radman-Livaja).
- Suradnja na znanstvenom projektu Instituta za arheologiju "Razvoj i mobilnost protopovijesnih zajednica na tlu kontinentalne Hrvatske" (voditelj projekta dr. sc. Marko Dizdar, istraživač-suradnik I. Radman-Livaja).
- Projekt MZOS-a - Srednjovjekovno naseljavanje sjeverne Hrvatske u svjetlu arheoloških izvora (voditeljica T. Sekelj-Ivančan iz Instituta za arheologiju, suradnik na projektu dr. sc. Ž. Demo).
- Rad na proučavanju, obradi, tumačenju i prezentaciji hrvatske srednjovjekovne materijalne kulture 6-16. stoljeća. (Ž. Demo)
- Rad na tipologizaciji kasnocarskog, istočnogotskog i ranobizantskog novca 5. i 6. stoljeća. (Ž. Demo)

- Rad na izučavanju, obradi i tumačenju kulturno-povijesnog značenja zagrebačkih arheoloških nalazišta. (Ž. Demo)
- Znanstveno-istraživački projekt: «Numizmatička topografija Hrvatske (FMRH/ SFMA)» (293-0000000-0853) uz potporu Ministarstva znanosti i tehnologije Republike Hrvatske. (I. Mirnik);
- Projekt: *Korpus barbarsko-keltskog novca u Hrvatskoj*, nastavak s radom (u suradnji s Dr. Peterom Kosom, ravnateljem Narodnog muzeja u Ljubljani) (I. Mirnik);

7.2. Publicirani radovi

- Bakarić, Lidija. Kompolje grob 47 – nova interpretacija // VAMZ 3.s. XLI/ 2008 (2009), 37-60 (izvorni znanstveni rad).
- Balen, Jacqueline. *Apsolutni datumi sa zaštitnih istraživanja na prostoru Slavonije kao prilog poznavanju kronologije srednjeg eneolitika.* // VAMZ 3.s. XLI/ 2008 (2009), 17-35 (izvorni znanstveni rad).
- Bilić, Tomislav. 'Der "Valpovo-Münzhort"', kat. jedinica u katalogu izložbe „2000 Jahre Varusschlacht – Imperium“, Stuttgart 2009: 367.
- Demo, Željko. INVICTISSIMVS AVTOR – an unusual series of Baduila (Totila): a new exemple from Croatia, u: *Byzantine Coins in Central Europe between the 5th and 10th Century*, ured. M. Wołoszyn, MAGNA MORAVIA, Seria Polona III, Kraków 2009, 37-46.
- Gregl, Zoran. *Žumberak i Latobici – hommage jednoj planini.* Str. 1-141, Arheološki muzej u Zagrebu. Studeni, 2009.
- Gregl, Zoran. *O importu panonske keramike ukrašavane pečatima u Dalmaciju.* Jurišićev zbornik str. 198-205, Hrvatski restauratorski zavod, lipanj, 2009.
- Gregl, Zoran. *Ranocarski stakleni pehari na nozi s dvije ručke iz Hrvatske.* *Histria antiqua*, vol. 18/1, str. 433-438, Pula.
- Balen-Letunić, Dubravka; Radman-Livaja, Ivan. *Izvorište arhivskih podataka: Izvadci iz putnih bilježnica Josipa Brunšmida o rimskim nalazima s dunavskog limesa,* *Vjesnik Arheološkog muzeja u Zagrebu* 41, 2008, 417-438.
- Radman-Livaja, Ivan. *Urna iz Danila u kontekstu društvene elite municipija Ridera,* *Arheološki radovi i rasprave* 16, 2009, 67-106.

- Radman-Livaja, Ivan. *Roman horse harness fittings from Burgenae* (LIMES XX, Estudios sobre la frontera romana, XXth International Congress of Roman Frontier Studies, Léon, Septiembre 2006), *Anejos de Gladius* 13, Madrid, 2009, 1499-1508.
- Radman-Livaja, Ivan. 2000 Jahre Varusschlacht, Katalog Imperium, Herausgegeben vom Landschaftsverband Westfalen-Lippe (LWL), Kat. 7.25, 7.26, 7.27, pp. 366-367.
- Rendić-Miočević, Ante. *Les ateliers régionaux dans l'arrière-pays dalmate. L'identification des ateliers d'après les représentations des divinités autochtones*, Actes du Xe colloque international sur l'art provincial romain - Les ateliers de sculpture régionaux: techniques, styles et iconographie, Arles et Aix-en-Provence 21-23 mai 2007, Arles 2009, 207-218.
- Rendić-Miočević, Ante. *Brončana statueta atleta tipa Polikletova „Diskofora“ iz Petrinje*, *Archaeologia Adriatica* 2/2, Zadar 2008. (2009), str. 453-465.
- Rendić-Miočević, Ante. *Reljefni prikaz Dijane na košuti iz Smrdelja u Dalmatinskoj Bukovici*, *Histria antiqua*, sv. 18/2, Pula 2009., str. 167-176,
- Rendić-Miočević, Ante. *Brončane statuete Merkura (Hermesa) iz zbirke dr. Damira Kovača iz Zagreba*, *Histria Antiqua*, sv. 17, Pula 2009., str. 213-226.
- Rendić-Miočević, Ante. *Nadgrobnna ploča Marka Aurelija Serena iz Iloka (Cuccium) – Gravestone of Marcus Aurelius Serenus from Ilok (Cuccium)*, *Opuscula Archaeologica* (u tisku).
- Nemeth-Ehrlich, Dorica; Kušan Špalj, Dora. *The results of the latest excavations at the roman forum in Aquae Iasae – Varaždinske Toplice // IV. International Colloquium on Norico-Pannonian autonomous towns* (u tisku).

7.3. Znanstveno usavršavanje

- Rad na doktorskoj disertaciji *Eneolitičke kulture na prostoru istočne Hrvatske* (J. Balen)
- Pohađanje 3. semestra postdiplomskog studija arheologije na Filozoskom fakultetu u Zagrebu, rad na temi *Kasrolatenski period na području istočne Hrvatske* (I. Drnić)
- Pohađanje dokorskog studija arheologije na Filozoskom fakultetu u Zagrebu (S. Mihelić)
- Rad na temi “Varaždinske Toplice - rimski forum” (pohađanje 5. semestra dokorskog studija – arheologija na Filozofskom fakultetu u Zagrebu (D. Kušan Špalj)

- Dovršena i predana doktorska disertacija “Les plombs inscrits de Siscia (Olovne tesere iz Siska)” na Ecole Pratique des Hautes Etudes u Parizu (I. Radman-Livaja).
- Završetak 5. i 6. semestra poslijediplomskog doktorskog studija arheologije na Filozofskom fakultetu u Zagrebu (predan sinopsis doktorskog rada s naslovom *Mitološka pozadina najranijih spoznaja grčke znanstvene geografije*. (T. Bilić)
- Pohađanje 3. semestra poslijediplomskog doktorskog studija arheologije na Filozofskom fakultetu u Zagrebu s interdisciplinarnom temom *Istraživački aspekti konzervatorsko restauratorskog postupka*, vezanom uz razdoblje starijeg željeznog doba (D. Doračić).

8. STRUČNI I ZNANSTVENI SKUPOVI I SEMINARI U ORGANIZACIJI I SUORGANIZACIJI MUZEJA

8.2. Stručni skupovi

Arheološki muzej u Zagrebu bio je suorganizator stručnog skupa održanog 11. svibnja u prostorijama Arheološkog muzeja u Zagrebu pod nazivom *I. Susreti restauratora i preparatora Hrvatskog muzejskog društva*. Tom prigodom održano je 8 predavanja s temama o pasivnoj i aktivnoj stabilizaciji muzejskih predmeta, strukovnih normi te aktualnom stanju u muzejskim radionicama, a bila je organizirana i prigodna izložba plakata, s pratećom publikacijom. Skupu je bilo nazočno stotinjak sudionika iz raznih institucija u Hrvatskoj koje se bave zaštitom muzejske građe (organizatori su bili S. Latinović i D. Doračić, uz suradnju G. Budije iz Muzeja za umjetnost i obrt).

9. IZLOŽBENA DJELATNOST

- ***Tekuća arheološka istraživanja u Hrvatskoj***

Ustanova za kulturne djelatnosti Ante Evetović-Miroljub Valpovo, Muzej Valpovštine (7-27. 5.), osnovna škola Vuka (1-15.6.), Muzej grada Koprivnice (15. 9. - 1. 10.), Zavičajni muzej Slatina (7-31.10.), Gimnazija, Karlovac (3-16. 11.), osnovna škola Dubovac (26.11.– 3.12.), Dom OSRH, Delnice (4. 12. 2009.-10. 1. 2010)

Autori stručne koncepcije: Sanjin Mihelić, Jacqueline Balen

Oblikovanje plakata: Srećko Škrinjarić

Opseg: 40 plakata, 5 video projekcija

Vrsta: arheološka

Korisnici: sve kategorije posjetitelja

Tema: Izložbeni projekt "Tekuća arheološka istraživanja u Hrvatskoj" zamišljen je kao muzeološki oblik prikazivanja osnovnih podataka o aktualnim arheološkim istraživanjima na području Hrvatske. Osnovni sadržaj izložbe čine kratki muzeološki prikazi tekućih, odnosno nedavno obavljenih arheoloških istraživanja, pri čemu su kao osnovni oblik izložbenog prikaza korišteni plakati te računalne i video projekcije. Svako istraživanje prikazano na izložbi u pravilu je zastupljeno jednim plakatom, koji donosi osnovne informacije o lokalitetu i samom istraživanju, a uz to kroz niz fotografija i slikovnih prikaza pruža i zanimljiv pregled rada na terenu, procesa iskopavanja, kao i pronađene građevine.

- ***Dreitausend Jahre Vorgeschichte – Meisterwerke der Metallzeit im kontinentalen Kroatien***

Keltenmuseum Hochdorf/Enz, Njemačka, 10. 09. 2008. - 8. 03. 2009.

Organizator izložbe: Arheološki muzej u Zagrebu, Keltenmuseum Hochdorf/Enz

Koordinator projekta: Dubravka Balen Letunić

Likovno oblikovanje i realizacija postava: Markus Egge

Opseg: 349 predmeta iz Hrvatske (Arheološki muzej u Zagrebu, Muzej Slavonije Osijek, Gradski muzej Vinkovci, Gradski muzej Virovitica, Gradski muzej Karlovac, Muzej grada Zagreba) te 7 predmeta iz Mađarske (Magyar Nemzeti Múzeum – Budimpešta), 27 iz Njemačke (Museum für Vor-und Frühgeschichte – Berlin; Römisch Germanisches Zentralmuseum – Mainz) i 13 iz Austrije (Naturhistorisches Museum – Beč).

Ukupno 396 predmeta iz 12 muzeja, tekstualni panoji, crteži, fotografije

Vrsta: arheološka, tematska

Korisnici: sve kategorije posjetitelja

Tema: Izložba *Dreitausend Jahre Vorgeschichte – Meisterwerke der Metallzeit im kontinentalen Kroatien* (Tri tisuće godina pretpovijesti – Remekdjela metalnih razdoblja u kontinentalnoj Hrvatskoj) ostvarena je u suradnji Arheološkog muzeja s 12 muzejskih ustanova iz kontinentalnog dijela Hrvatske, kao i iz muzeja u Mađarskoj, Austriji i Njemačkoj u kojima su pohranjeni predmeti koji potječu iz područja Hrvatske. S 396 prezentiranih predmeta izrađenih od različitih materijala – keramika, drvo, bakar, bronca, srebro, zlato, željezo, staklena pasta, jantar – željelo se prikazati zanatsku vještinu majstora pretpovijesnih metalnih razdoblja, koja su trajala tri

tisućljeća. Neovisno o tome je li riječ o nakitu, oružju ili keramici, prednost u odabiru građe imali su spomenici koji osim znanstvene imaju i visoku estetsku vrijednost, budući da takvi nalazi najbolje dokumentiraju razvoj složenih društvenih i religijskih sustava i povezanost među različitim kulturnim skupinama metalnih razdoblja širom Europe.

- ***Rezultati zaštitnih arheoloških istraživanja na trasi autoceste Beli Manastir – Osijek - Svilaj***

Arheološki muzej u Zagrebu, 30. 10. 2008. – 29. 3. 2009.

Organizator izložbe: Arheološki muzej u Zagrebu

Autor stručne koncepcije: Jacqueline Balen

Tehnička realizacija izložbe: Ivan Troha, Srećko Škrinjarić

Opseg i sadržaj: dvjestotinjak predmeta, panoi, 3D prezentacije

Vrsta: arheološka, tematska

Tema: Arheološki muzej u Zagrebu od 2006. god. je sudjelovao na zaštitnim arheološkim istraživanjima na trasi autoceste A 5, Beli Manastir – Osijek – Svilaj.

Istraživanja su obavljena na šest lokaliteta u okolici Đakova: Pajtenica, Ivandvor, Franjevac, Palanka, Palača i Stara Vodenica. Ukupno je istražena površina od 178000 m². Želja da se dosadašnji rezultati arheoloških istraživanja zorno predoče široj javnosti rezultirala je izložbom *Rezultati zaštitnih istraživanja na trasi autoceste Beli Manastir-Osijek-Svilaj*. Na izložbi je predstavljen samo dio otkrivene građe, jer je obrada nalaza još uvijek u tijeku. Nastojalo se, također, da se osim predmeta javnosti predoči i metodologija istraživanja primjenjena na tim zahtjevnim arheološkim lokalitetima.

- ***Vučedol – mit što opstojiva***

Muzej Makedonije, Skopje, 17. 12. 2008. – 17. 3. 2009

Organizator izložbe: Muzej Makedonije, Skopje, Arheološki muzej u Zagrebu

Suorganizatori izložbe: Gradski muzej Vinkovci, Gradski muzej Vukovar

Autor izložbe: Jacqueline Balen

Opseg izložbe: 100 predmeta

Vrsta: arheološka, tematska

Tema: Izložba *Vučedol – mit što opstojuva* (Vučedol – mit koji traje) ostvarena je u suradnji Arheološkog muzeja u Zagrebu i gradskih muzeja u Vukovaru i Vinkovcima. U fundusima tih muzeja čuvaju se predmeti vučedolske kulture. Na izložbi je bilo prezentirano 100 predmeta vučedolske kulture, koji osim znanstvene imaju i visoku estetsku vrijednost.

- ***Arheologija i turizam u Hrvatskoj***

Arheološki muzej u Zagrebu (30. 1. - 31. 5.), Muzej grada Splita (6. 5. – 27. 5.);

Muzej grada Kaštela (10. 6. – 30. 6.)

Organizator: Arheološki muzej u Zagrebu

Autor izložbe: Sanjin Mihelić

Autor likovnog postava: Sanjin Mihelić , Robert Vazdar

Web adresa: www.amz.hr

Vrsta: studijska, pokretna

Korisnici: sve dobne skupine

Tema: Orijehtacija naše države na sinergijski učinak kulture i turizma nije sporna.

Ipak, još uvijek nedostaje zadovoljavajući broj programa koji vrednuju turistički potencijal hrvatske kulturne baštine. Kulturni turizam, odnosno pobliže arheološki turizam, u svijetu je razvijen i dobro uhodan koncept, koji u uspješnim slučajevima (primjeri Italije ili Grčke za to su najbolja potvrda) ima znatan učinak na uspješnu turističku ponudu, a nerijetko je i u funkciji očuvanja i zaštite kulturne baštine.

Izložbom se također namjerava objediniti arheološke znamenitosti Hrvatske u potencijalnoj funkciji turističkog resursa, s pozornošću usmjerenom na elemente zaštite arheološkog nasljeđa i koristi koje iz toga proizlaze. Namjera je bila uključiti i povezati lokalne zajednice koje se bave turizmom, a poglavito arheologijom, međusobno kao i na nivou čitave zemlje.

Izložba se dobrim dijelom oslanja na vizualni materijal, odnosno na virtualne prezentacije, panoje, plakate, video-projeksije, računalnu obradu i rekonstrukcije s ciljem dočaravanja privlačnosti Hrvatske kao zemlje bogatog arheološkog nasljeđa.

Oslonac na takvu vrstu prezentacije izložbi osigurava veću mobilnost i čini ju pogodnom za izlaganje u različitim sredinama.

- ***Pećina Laganiši / Mjesto života i smrti***

Arheološki muzej u Zagrebu, 28. 05. - 01. 10.2009.

Organizator: Arheološki muzej u Zagrebu; Arheološki muzej Istre - Pula

Autor: Darko Komšo

Koordinator: Ivan Drnić

Web adresa: www.amz.hr

Vrsta: arheološka, tematska

Korisnici: sve dobne skupine

Tema: Izložba je zamišljena kao prikaz istraživanja inimno zanimljivog speleo-arheološkog nalazišta smještenog u općini Oprtalj u SZ Istri, koje se sastoji od špilje i jame, korištenih više od 5000 godina. Arheološka iskopavanja su obavljena u razdoblju od 2004. do 2006. god. i tom su prigodom u špilji i jami istražene dvije sonde ukupne površine 15,75 m².

Tijekom iskopavanja u špiljskom objektu istražen je arheološki sloj dubine 4 metra, iz kojega su prikupljeni iznimno bogati arheološki nalazi koji potječu iz četiri vremenska horizonta - razdoblja antike, brončanog doba, eneolitika i neolitika. Istraživanje jamskog objekta ukazalo je na postojanje brončanodobnog groblja s brojnim antropološkim ostacima i bogatim prilozima, među kojima se ističu brončani predmeti, primjerice bodež, sjekira, vrh strelice te dijelovi nakita. Ta nekropola vrlo je zanimljiv primjer, koji ima izravnu paralelu u brončanodobnoj nekropoli u jami Bezdanjači u Lici.

- ***Pretkolumbovske civilizacije Latinske Amerike***

Arheološki muzej u Zagrebu (30. 6. - 1. 10.); Gradsko kazalište Zorin dom, Karlovac (16-30. 11.)

Organizator: Arheološki muzej u Zagrebu u suradnji s Klubom putnika istraživača

Autor izložbe i postava: Hrvoje Šajbinger

Autori fotografija: Hrvoje Šajbinger, Damir Lesničar, Leonardo Rakuljić

Koordinator: Sanjin Mihelić

Opseg: tekstualni i slikovni panoi, video-prikazi, izložci

Web adresa: www.amz.hr

Vrsta: arheološka, putopisna

Korisnici: sve dobne skupine

Tema: Izložba "Prekolumbovske civilizacije Latinske Amerike" sastoji se od foto i video-materijala snimljenog tijekom tromjesečne ekspedicije Kluba putnika istraživača po deset zemalja Južne i Srednje Amerike. Posjetitelji se mogu upoznati sa svijetom Inka, Maja, Azteca, Olmeka, Tolteka te drugih drevnih civilizacija i kultura na velikom području koje se prostire između Bolivije i Meksika. Na izložbi je prikazano i nekoliko keramičkih predmeta iz fundusa Arheološkog muzeja u Zagrebu, koji pripadaju prekolumbovskim kulturama Chimu i Chancay koje su egzistirale na području peruanskih Anda prije razdoblja dominacije Inka.

- ***Gradine Kaštela***

Arheološki muzej u Zagrebu, 12. 11. 2009. - 10. 1. 2010.

Organizator: Arheološki muzej u Zagrebu, Muzej grada Kaštela

Autori: Ivan Šuta, Tonko Bartulović

Koordinator: Sanjin Mihelić

Vrsta: arheološka, tematska

Opseg: tekstualni i slikovni panoi

Korisnici: sve dobne skupine

Tema: Izložba se sastoji od zračnih fotografija iz fototeke Muzeja grada Kaštela i zbirke Tonka Bartulovića na kojima su prikazane gradine tog područja. Široj javnosti, ali i većini stručnjaka malo su poznati ostaci brojnih pretpovijesnih gradina razasutih po okolnim brdima. Od osamdesetak gradina tog dijela srednje Dalmacije na izložbi je prikazano tridesetak vizualno atraktivnijih. Gradinama se najčešće nazivaju pretpovijesna utvrđena naselja, koja se počinju graditi krajem eneolitika i početkom ranoga brončanoga doba, odnosno oko 2000. god. pr. Kr. Osim u brončanom i željeznom dobu gradinski položaji se koriste i u kasnoj antici i srednjem vijeku. Njihovi ostaci podsjećaju na nemirna vremena, u kojima su sukobi bili česti, a opstanak zajednice u velikom dijelu ovisio o snazi utvrđenja. Bedemi su najčešće građeni od kamena, u tehnici suhozida, a često su korištene prirodne strmine kako bi se lakše utvrdio položaj. Pojedine gradine imaju bedeme kojima debljina prelazi deset metara, što govori o velikom trudu uloženom u njihovu gradnju. Nalaze se na istaknutim prirodnim položajima s kojih je bilo moguće lako organizirati obranu i kontrolirati okolno područje. Zajednice koje su naseljavale gradine u velikoj mjeri bile su povezane sa stočarstvom, najvažnijim izvorom egzistencije na krškom području od pretpovijesti do novijeg doba. Izložbom se želi upoznati javnost s bogatstvom i

raznolikošću gradina tog dijela Dalmacije te potaknuti svijest o potrebi njihovog očuvanja.

- ***Bogatstvo rimskih nekropola***

Arheološki muzej u Zagrebu, 09. 12. 2009. – 31. 3. 2010.

Organizator izložbe: Arheološki muzej u Zagrebu

Autor stručne koncepcije: Zoran Gregl

Opseg i sadržaj: 26 vitrina s keramičkim i staklenim materijalom, 3 kamene urne (slobodnostojeće u prostoru), 6 velikih dvojezičnih legendi te popratna foto-uvećanja

Vrsta: arheološka, tematska

Korisnici: sve kategorije posjetitelja

Tema: Izložba *Bogatstvo rimskih nekropola* zamišljena je kao prigoda da se pokaže ono najbolje što se nalazi u depou Arheološkog muzeja u Zagrebu, a otkriveno je na 20 lokaliteta u Hrvatskoj te u Akvileji u Italiji i Budvi u Crnoj Gori. Riječ je o dvije vrste materijala, keramici i staklu a u tom pogledu prednjače nekropole u Bakru te Gornjoj Vasi na Žumberku. Artefakti su prikupljeni od druge polovice 19. st. do početka 21. st., a potječu iz paljevinskih grobova 1. i 2. st. Nakana je bila da se obuhvati cijeli hrvatski prostor, od sjeverne, panonske, do primorske, jadranske Hrvatske. Izdvojene su dvije tematske cjeline, karakteristični oblici urna u Hrvatskoj (kamene, staklene i keramičke) te rimske staklene urne, *ollae*, koje su zastupljene s 11 primjeraka iz različitih lokaliteta.

Ostali izložbeni projekti

- Pripremni radovi za izložbu „Nalazi rimske vojne opreme u hrvatskoj“ (I. Radman-Livaja)
- Pripremljena izložba “Donacije Numizmatičkoj zbirci Arheološkog muzeja u Zagrebu 1990.-2010.); postavljene dvije nove vitrine unutar stalne numizmatičke izložbe, a tri postojeće zasebne vitrine sa skupnim nalazima novca su premještene i poboljšana im je rasvjeta. (I. Mirnik).
- Odabrani su predmeti iz zbirke AMZ-a i napisani tekstovi i legende za izložbu *Tajne egipatskih mumija* u okviru akcije Noć muzeja (I. Uranić)
- Na izložbi „2000 Jahre Varusschlacht – Imperium“, LWL-Römermuseum, Haltern am See, 16. 05. – 11. 10., bila je izložena ostava rimskog republikanskog novca iz Valpova (27 primjeraka). (autor kataloške jedinice 7.28 T. Bilić).

- Na izložbi „Slavonija, Baranja i Srijem - vrela europske civilizacije“ u Klovićevim dvorima, 27. 04. – 11. 10., izložena su dva primjerka rimskih zlatnika iz kasnog carskog razdoblja. (autori kataloških jedinica Z. Dukat i T. Bilić).
- U sklopu 1. Susreta restauratora i preparatora HMD-a postavljena je izložba plakata koja je trajala od 11.-24. 5. Na 45 izloženih plakata 35 autora iz 17 muzeja u Hrvatskoj uz jedno gostovanje iz Njemačke, prikazani su različiti muzejski predmeti u raznim fazama konzervatorsko-restauratorskih procesa. Izložba je skupna, pokretna, edukativno-informativnog karaktera i bila je namijenjena široj publici. (autori koncepcije izložbe S. Latinović i D. Doračić).
- Izložena 2 postera pod nazivom „Restauracija i konzervacija vrča“ te „Restauracija i konzervacija plitke posude“, na prigodnoj izložbi u Zavičajnom muzeju u Slatini (I. Gagro).
- Fotograf I. Krajcar, knjižničar S. Škrinjarić, muzejski tehničar I. Troha, stolar R. Vazdar, restauratori i preparatori (J. Fluksi, D. Doračić, S. Latinović, Z. Znidarčić, I. Gagro, Z. Tomljenović), kao i drugi djelatnici raznih muzejskih službi, bili su angažirani u tehničkom postavljanju i demontiranju svih izložaba u AMZ-u, kao i u drugim sredinama u kojima su pojedine izložbe gostovale.

10. IZDAVAČKA DJELATNOST MUZEJA

10.1. Tiskovine

- *Vjesnik Arheološkog muzeja u Zagrebu*, 3. ser., sv. 41/2008, 475 stranica teksta, fotografija i crteža, popratni CD s PDF verzijom i dodatkom, ISSN 0350-7165, 700 primjeraka.
- *Grčke i južnoitalske vaze iz AMZ-a*, Katalozi i monografije Arheološkog muzeja u Zagrebu, *Musei Archaeologici Zagrabienensis Catalogi et Monographiae*, sv. 3., autorice Branka Vikić-Belančić i Valerija Damevski, dopune i ažuriranje Alexandra Kardianou-Michel, 225 stranica teksta, fotografskih tabli, crteža i tablica; ISBN 978-953-6789-42-9, 300 primjeraka.
- *Vases Grecs et Italiotes*, *Corpus Vasorum Antiquorum*, Croatie, Zagreb - Musée Archéologique, sv. 1., autorice Branka Vikić-Belančić i Valerija Damevski, dopune i ažuriranje Alexandra Kardianou-Michel, 148 stranica teksta, fotografskih tabli, crteža i tablica, ISBN 978-953-6789-41-2, 700 primjeraka.

- *Arheologija i turizam u Hrvatskoj*, ur. S. Mihelić, dvojezično izdanje (hrvatski-
engleski), 650 stranica teksta i fotografija, ISBN 978-953-6789-39-9.
- *Arheološki muzej u Zagrebu - Numizmatička zbirka - Vodič* na engleskom jeziku (*The
Zagreb Archaeological Museum, Numismatic Collection Guide*), ur. I. Mirnik, Z.
Dukat, u suradnji s T. Bilićem, 160 stranica teksta i fotografija, ISBN 978-953-6789-
37-5, 1000 primjeraka.
- *Žumberak i Latobici*, autor Zoran Gregl, 145 stranica teksta, fotografija i crteža, ISBN
978-953-6789-43-6, 300 primjeraka.
- *Oblici rimskih urni u Hrvatskoj*, autor Zoran Gregl, 18 stranica fotografija i teksta,
ISBN 978-953-6789-44-3, 500 primjeraka.
- *Rimske staklene urne iz zbirke Arheološkog muzeja u Zagrebu*, autor Zoran Gregl, 18
stranica fotografija i teksta, ISBN 978-953-6789-45-0, 500 primjeraka.
- *Moj vodič* - dječji vodič za osnovnoškolski uzrast, izrađen prema podacima iz Vodiča
po Pretpovijesnoj, Egipatskoj i Numizmatičkoj zbirci AMZ-a, autorica M. Škarić, 90
stranica teksta i fotografija (dodatak su naljepnice), ISBN 978-953-6789-40-5, 300
primjeraka.
- Tisak kalendara "Andautonija 2010." s rimskim poslovicama i rimskim igrama
(idejno rješenje: D. Kušan Špalj, D. Nemeth-Ehrlich, likovno oblikovanje: Likovni
studio, Zagreb)
- Tisak propagandnih deplijana Arheološkog parka Andautonije (u svrhu promocije
Arheološkog parka i povodom Dana Andautonije) (D. Kušan Špalj, D. Nemeth-
Ehrlich)

10.2. Audiovizualna građa

Multimedija

- Izrada videoprezentacije za predstavljanje Muzeja na manifestaciji «Crotour 2009» na
Zagrebačkom velesajmu u sklopu „Sajma turizma“ (I. Krajcar)
- Tri videoprezentacije za potrebe izložbe «Arheologija i turizam» (I. Krajcar)

11. EDUKATIVNA DJELATNOST

11.1. Vodstva

- Stručnjaci Pretpovijesnog odjela održali su 16 vodstva po stalnom postavu i muzejskim izložbama, od toga 4 na stranom jeziku (J. Balen, L. Bakarić, S. Mihelić, I. Drnić)
- Stručnjaci Antičkog odjela održali su 31 vodstvo po stalnom postavu i povremenim izložbama, od čega 2 na stranom jeziku (D. Nemeth-Ehrlich, D. Kušan Špalj, Z. Gregl, N. Perok, I. Radman-Livaja), kao i 123 vodstva po arheološkim lokalitetima u Varaždinskim Toplicama i Arheološkom parku Andautonija u Ščitarjevu (D. Nemeth-Ehrlich, D. Kušan Špalj, N. Perok, vanjski suradnici).
- Stručnjaci Srednjovjekovnog odjela obavili su 5 vodstva za učenike osnovnih i srednjih škola (M. Bunčić, Ž.Demo)
- Kustos u Egipatskom odjelu obavio je 15 vodstva za učenike osnovnih i srednjih škola po Egipatskoj zbirci (I. Uranić)
- Stručnjaci Numizmatičkog odjela obavili su 15 vodstava po Numizmatičkoj zbirci, muzejskom postavu i izložbama, od čega 4 na stranom jeziku (I. Mirnik, T. Bilić)
- Organizirano je ukupno više od 350 vodstava po stalnom postavu i izložbama (muzejski kustosi, muzejska pedagoginja i studenti arheologije zagrebačkog Filozofskog fakulteta).

Specijalna vodstva:

- vodstva organizirana za kandidate stručnih ispita u okviru programa MUZEJI – MDC –KUSTOSI, na temu „Stalni postav Pretpovijesne zbirke AMZ-a“ (J. Balen), zatim 24 vodstva po izložbi „Bogatsvo rimskih nekropola“ za grupe studenata povijesti i arheologije, za učenike Klasične gimnazije, članove Društva Klasične gimnazije, zaposlenike Uprave Parka prirode Žumberak-Samoborsko gorje (Z. Gregl); 6 vodstava po muzejskom postavu za kolege arheologe, od čega 2 na stranom jeziku (Ž.Demo); 5 vodstava studenata arheologije po Numizmatičkoj zbirci (T. Bilić); 12 vodstava po Muzeju za polaznike dnevnih bolnica (M. Škarić).
- Posebna realizacija vodstva i radionice na njemačkom jeziku za njemački dječji vrtić „Deutsches Kindergarten“, dok su za Zagrebačku umjetničku gimnaziju na engleskom jeziku organizirana vodstva i dvije radionice, u sklopu projekta razmjene učenika s Nizozemskom. (M. Škarić).

11.2. Predavanja

- Nastava iz kolegija *Osnove muzejskog rada* na Odsjeku za arheologiju Filozofskog fakulteta u Zagrebu za studente 3. godine studija, ljetni semestar (J. Balen)
- Predavanje s temom „*Arheološki parkovi i muzeološki prezentirani arheološki lokaliteti*“ u okviru kolegija *Osnove muzejskog rada* na Odsjeku za arheologiju Filozofskog fakulteta u Zagrebu za studente 3. godine studija, ljetni semestar (D. Kušan Špalj)
- Nastava iz kolegija *Antička ikonografija* na Odsjeku za povijest umjetnosti Filozofskog fakulteta u Rijeci (1. i 2. godina), kao i predavanje na diplomskom studiju s temama iz antičke umjetnosti u Hrvatskoj (A. Rendić-Miočević).

11.3. Radionice i igraonice

- Realizirane su redovite radionice s različitim ciljanim skupinama (vrtićima, osnovnim i srednjim školama, te studentima)
- Posebne radionice realizirane su u suradnji s Hrvatskom knjižnicom za slijepe i slabovidne, Glagoljaškom mladeži i O.Š. Dr. Ivan Merz, povodom obilježavanja 200. godišnjice rođenja Louisa Braille-a. U tu svrhu izrađena je nova karta o različitosti pisanja (M.Škarić).
- Nastavljen je rad na realizaciji projekta "Andautonija za djecu": za najavljene grupe od 1. 5. do 31. 10. organizirane su različite radionice (mali "arheolozi", oblačenje u rimsku odjeću, rimske igre s loptom i žetonima, pisanje na voštanim pločicama i sl.), a organizirane su i proslave dječjih rođendana. Tijekom godine kroz igraonice i radionice prošlo je oko 3000 djece (D. Kušan Špalj, D. Nemeth-Ehrlich i vanjski suradnici).
- Povodom 15. obljetnice otvorenja Arheološkog parka Andautonija organizirana je akcija s naslovom "Rujan u Andautoniji": svake nedelje od 12 do 17 sati u Arheološkom parku u Ščitarjevu organizirane su besplatne radionice, a Park Andautonija u okviru te akcije posjetilo je oko 500 posjetitelja. (D. Kušan Špalj, D. Nemeth-Ehrlich i vanjski suradnici).
- -Realizirana je jedna numizmatička radionica (T. Bilić).

11.4. Ostalo

Pedagoški odjel:

- Za web stranicu Pedagoškog odjela načinjen je formular za najave grupa i formular s naputcima za organizaciju posjeta Muzeju, namijenjen prosvjetnim radnicima sa svrhom uspješnije realizacije obilaska Muzeja.
- Sudjelovanje u zajedničkoj edukativnoj igri „(U)OKVIRI“ (15. travnja - 15. svibnja), u organizaciji Muzeja Slavonije, Osijek.
- Provedena metodska jedinica „Muzej u nastavi“ sa studentima povijesti nastavnčkog smjera 4. godine,
- Organizacija i priprema stručnog vodstva za nastavnike osnovnoškolskog obrazovanja (7. veljače).
- Organizacija, vodstvo i nadgledavanje vodičke službe, u kojoj sudjeluju studenti arheologije, praćenje njihove edukacije u stručnom vođenju kroz stalni postav, s naglaskom na najzastupljenijoj skupini, djeci osnovnoškolskog uzrasta.
- Temeljem ugovora s Filozofskim fakultetom u Zagrebu u laboratoriju Muzeja studentsku praksu obavile su 2 studentice diplomskog studija arheologije, Edina Balić i Ana Grbeša (pod stručnim vodstvom D. Doračića).

U radu na Pretpovijesnom odjelu (obavezna praksa) sudjelovali su studenti Odsjeka za arheologiju u Zagrebu Dunja Čučman, Nives Radman i Vedrana Krištofić.

12. ODNOSI S JAVNOŠĆU (PR)

12.1. Press

- Informacije za tiskovine, radio i televiziju o izložbi *Tekuća arheološka istraživanja u Hrvatskoj* (J. Balen, S. Mihelić)
- O Danima Andautonije u Ščitarjevu te o Arheološkom parku Andautonija izvještavali su elektronski i tiskovni mediji (HTV, Hrvatski radio, Radio Sljeme, Radio Velika Gorica, Vjesnik, Večernji list, Jutarnji list, Reporter) (D. Nemeth-Ehrlich, D. Kušan Špalj)
- Informacije za različite tiskovine, prilog za Radio-Sljeme i za HTV (emisija o znanosti) uz izložbu „Bogatstvo rimskih nekropola“ (Z. Gregl)

- Sudjelovanje na tiskovnoj konferenciji u svezi zajedničkog projekta muzeja u Hrvatskoj pod nazivom „(U)OKVIRI“, u Tiflološkom muzeju 17. travnja. (M. Škarić).
- O različitim muzejskim projektima, izložbama i drugim događanjima, izvještavali su sljedeći elektronički i tiskovni mediji: HTV, RTL, Z1, Nova TV, Hrvatski radio, Radio Sljeme, Radio Velika Gorica, Hrvatski katolički radio, Vjesnik, Večernji list, Jutarnji list. (S. Mijač Božek)

12.2. Sudjelovanje u televizijskim i radijskim emisijama

- Razgovor za Croatia Global Broadcast HRT - Glas Hrvatske - radio emisija „Mostovi“, u vezi s izložbom *Vučedol mit što opstojuva* mak izložbe (J. Balen)
- Razgovor za 2. program hrvatskog radija i TV emisiju *Drugi format* o razdoblju bakrenoga doba (eneolitika) povodom izložbe *Slavonija, Baranja i Srijem* postavljene u Klovićevim dvorima (J. Balen)
- Prilog o Arheološkom parku za studio Velika Gorica i 2. program Hrvatskog radija
- Direktno uključenje tijekom Dana Andautonije u Ščitarjevu za 2. program Hrvatskog radija, radio postaje Velika Gorica i Radio Sljeme, (D. Kušan Špalj, D. Nemeth-Ehrlich)
- Sudjelovanje u radio emisijama 2. programa Hrvatskog radija (nekoliko muzejskih kustosa).

12.4. Promocije i prezentacije

- Predstavljanje knjige *Arheologija i turizam u Hrvatskoj*: 2. 4. na Zagrebačkom velesajmu, 23. 4. u Rovinju (u organizaciji Županije Istarske, Arheološkog muzeja Istre, Arheološkog muzeja iz Zagreba i MMC Rovinj), 6. 5. u Muzeju grada Splita (S. Mihelić, A. Rendić-Miočević)
- Predstavljanje monografije *Bakar-staklo iz rimske nekropole* autora Zorana Gregla i Irene Lazar u AMZ-u, 3. 4. (B. Migotti, M. Guštin, A. Rendić-Miočević i autori).
- Predstavljanje monografije *Aegyptiaca zagrabiensia* autora Igora Uranića, u AMZ-u, 17. 6. (P. Selem, I. Mirnik, A. Rendić-Miočević i autor).
- Sudjelovanje u predstavljanju knjige *Duh tame* Mirne Malinar, u AMZ-u, 14. 12. (u Otočcu 23. 11; u Samoboru 11. 12) (L. Bakarić)

- Sudjelovanje u predstavljanju sveska u izdanju MHAS-a: *Tomislav Marasović, Dalmatia praeromanica – ranosrednjovjekovno graditeljstvo u Dalmaciji*, Zagreb, Split 2008., u Arheološkom muzeju u Zagrebu, 9. 12. (A. Rendić-Miočević)
- Sudjelovanje u predstavljanju publikacije *Jurišićev zbornik* Hrvatskog restauratorskog zavoda, u AMZ-u, 21. 9. (A. Rendić-Miočević)
- Prezentacija i prikazivanje dokumentarnog filma o spilji Veternici autora Mislava Žellea, u suradnji s Javnom ustanovom Park prirode Medvednica, a u sklopu projekta Klub prijatelja AMZ-a, u Lapidariju AMZ-a, 17. 6. (J. Balen, S. Mihelić)
- Na Međunarodnom sajmu turizma CROTOUR *09 u suradnji s HGK i TZ grada Zagreba (Zagreb, 1.-5. travnja) održano je predstavljanje Muzeja (prezentacija promotivnih materijala, publikacija, suvenira, video projekcije (S. Mijač Božek)
- Sudjelovanje na predstavljanju knjige *Grapčeva špilja* autora S. Forenbahera i Timothy Kaisera, izdanje Književnog kruga Split; 4. 6., u prostorijama Matice hrvatske (moderator J. Balen)

12.5. Koncerti i priredbe

- Organizirani su Dani Andautonije, održani u subotu i nedjelju 10. i 11. svibnja, od 12-18 sati na prostoru Arheološkog parka u Ščitarjevu. Glavna tema bila je “Muzika u Andautoniji”. Za tu prigodu bila je organizirana grupa glazbenika iz Njemačke *Musica Antica*, koja se bavi rekonstrukcijom starih instrumenata i oživljavanjem starih zvukova i melodija. Osim glavne teme, izložbama, radionicama i igraonicama bile su predstavljene i razne rimske igre, obrti te način gradnje u Andautoniji, a svi zainteresirani mogli su odjenuti rimsku odjeću te isprobati različite vrste rimske hrane i pića, kao i jahati na konjima ili se provozati u kočiji. Manifestacija je bila popraćena novim suvenirima, plakatima, pozivnicama i deplijanima, na kojima je istaknuta poslovice vezana uz glavnu temu događanja: *Vinum et musica laetificant cor – Vino i glazba razveseljuju srce*. (D.Nemeth-Ehrlich, D. Kušan Špalj).
- Koncert grupe *Musica Antica*, iz Njemačke, 9. svibnja u lapidariju AMZ-a. (D. Kušan Špalj, D. Nemeth-Ehrlich).
- Nastavljene su akcije na realizaciji projekta vizualnog identiteta Arheološkog parka Andautonija u suradnji s Likovnim studijem iz Zagreba, izradom suvenira, popratnih publikacija, i novih informativnih ploča u Arheološkom parku (D. Kušan Špalj, D.Nemeth-Ehrlich)

12.7. Ostalo

- Manifestacija **Noć muzeja** održana je 30. siječnja, a u sklopu te izuzetno dobro posjećene akcije organiziran je raznovrstan program: osim već tradicionalnih promotivnih aktivnosti - *Plakati - muzej Vam poklanja*, i *Vaše mišljenje nam je važno* te promotivne prodaje muzejskih suvenira i publikacija, središnji događaj bio je otvorenje izložbe *Arheologija i turizam u Hrvatskoj*. Uz izložbu je bio organiziran i niz prigodnih, popratnih događanja: radionica *Eksperimentalna arheologija* (demonstracija najranijih pretpovijesnih vještina - izrada alatki i sl.) te uprizorenje "slika" s pojedinih manifestacija: *Sepomaia viva* (uprizorenje dijela zbivanja s navedenog festivala, u suradnji s Muzejom grada Umaga); *Rapska Fjera* (uz nastup „uživo“ rapskih samostreličara); *Srednjovjekovni viteški turnir* (gostovanje „vitezova“ i simuliranje viteškog nadmetanja, u suradnji s Muzejima Hrvatskog Zagorja) te detalji s događanja na *Danima Andautonije u Ščitarjevu*. U parku Zrinjevac, nasuprot Muzeja, bile su postavljene 3 skulpture na otvorenom, dio projekta *Bašćanska staza glagoljice*. (S. Mijač Božek)
- Tijekom održavanja Noći muzeja organizirano je predstavljanje Arheološkog parka u Ščitarjevu (prigodna izložba, prodaja suvenira, radionice uz izložbu „Arheologija i turizam“ (D. Kušan Špalj i vanjski suradnici).
- U povodu **Međunarodnog dana muzeja**, 18. svibnja, na temu Muzeji i turizam, osim besplatnog ulaza i organiziranih stručnih vodstava po muzejskom stalnom postavu i povremenim izložbama, osobito zanimanje javnosti privukla je šetnja po aktualnoj izložbi „Arheologija i turizam u Hrvatskoj“. Organiziran je i niz prigodnih akcija: osim tradicionalne promotivne prodaje muzejskih suvenira i publikacija, djeljeni su i *mobilGuide* – bonovi (audio vodič po Muzeju), a omogućeno je i besplatno korištenje audio MP 3 vodiča za djecu - *Arhimir*. U sklopu obilježavanja završetka edukativnog projekta (U)OKVIRI, pod motom *Daj svoj glas!* u organizaciji Sekcije za muzejsku pedagogiju HMD-a održana je i prezentacija te promotivna prodaja publikacije *Moj vodič*, prvog dječjeg vodiča po stalnom postavu AMZ-a (S. Mijač Božek)
- Povodom obilježavanja **Dana europske baštine** od 25. rujna do 2. listopada, održanim u organizaciji Ministarstva kulture na temu zvonika i zvona („Zvonici – glasnici baštine“), omogućeno je besplatno razgledavanje izložbenog postava Muzeja i aktualnih izložaba. (S. Mijač Božek)

- 17.12. bila je organizirana komemoracija u povodu smrti umirovljene muzejske savjetnice Katice Simoni (1948-2009), dugodišnje voditeljice muzejskog Srednjovjekovnog odjela. (Ž. Demo, M. Bunčić, A. Rendić-Miočević).

13. MARKETINŠKA DJELATNOST

- Tiskanje promidžbenog materijala povodom održavanja Dana Andautonije 2009. (plakat, deplijan i pozivnica) (D. Kušan Špalj, D. Nemeth-Ehrlich)
- Izrada suvenira Arheološkog parka Andautonija (šalice, balzamariji, majice za djecu i odrasle, šeširi, torbe, mali blokovi, bookmark, jo-jo, lutke, magneti i beđevi, dvije vrste narukvica, prstenovi, pločica za pisanje, pisaljke, više oblika keramičkih posuda i dr.), sve u suradnji s Likovnim studijem. (D. Kušan Špalj, D. Nemeth-Ehrlich)
- Izrada pozivnica, plakata i drugih popratnih promotivnih materijala za sve muzejske izložbene projekte i manifestacije; organizacija tiskanja nove promotivne „kartice“- stalni postav *Egipatske zbirke*, za projekt *Mini-Cards* (S. Mijač Božek).
- Redovita dostava podataka o muzejskim programskim aktivnostima za promotivne materijale TIC-a, HTZ-a, *ZGinyourpocket*-a te za potrebe raznih web portala.
- Povodom manifestacija *Noć Muzeja* i *Međunarodnog dana muzeja* organizirana je promotivna prodaja i prezentacija novih muzejskih suvenira i publikacija, a održane su i akcije pod nazivom *Plakati - Muzej Vam poklanja!* i *Vaše mišljenje nam je važno!*
- Sudjelovanje u realizaciji projekta MDC-a – *Hrvatski virtualni muzeji* (S. Mijač Božek).
- U suradnji sa Zagrebačkom bankom 10. listopada je održan *Art Day* – organizirani grupni posjet zaposlenika ZABE i njihovih obitelji. (S. Mijač Božek).
- Suradnja na pripremi kataloga i promo-materijala izložbe „Bogatstvo rimskih nekropola“ (I. Krajcar)
- Poslovi na pripremi muzejskih publikacija (katalog izložbe „Arheologija i turizam u Hrvatskoj“ i deplijani za manifestacije „Noć muzeja“ i „Dan muzeja“, zatim plakata i postera za izložbe „Arheologija i turizam u Hrvatskoj“, „Tekuća arheološka istraživanja u Hrvatskoj“,
- „Dani Andautonije u Ščitarjevu“, filmski plakat formata B1 za projekciju dokumentarnog filma „Veternica“ u lapidariju AMZ-a, kao i DVD ovitak i „cover“ za DVD disk, poster za potrebe gostovanja izložbe „Pretkolumbovske civilizacije Južne

Amerike” u Karlovcu, izrada pozivnica izložbe “Arheologija i turizam u Hrvatskoj”, “Rezultati zaštitnih istraživanja na trasi autoceste Beli Manastir-Osijek-Svilaj”, gostovanja izložbe “Tekuća arheološka istraživanja u Hrvatskoj” (u Delnicama, Karlovcu, Slatini, Vuki i Valpovu), izložbe “Gradine Kaštela i okolice”, “Pećina Laganiši”, “Pretkolumbovske civilizacije Južne Amerike”, za predstavljanja knjiga “Aegyptiaca Zagrabienis” i “Duh tame” te za potrebe komemoracije kolegici Katici Simoni – pozivnica i 2 montaže za “slide show” (sveukupno: 4 publikacije, 198 postera i plakata, 13 pozivnica). (S. Škrinjarić)

Sponzorstvo

- Muzej je donirao desetak rimskih suvenira Hrvatskom društvu klasičnih filologa, Državnom povjerenstvu za provedbu natjecanja iz klasičnih jezika, koji su trebali biti dodjeljeni kao nagrade najboljim natjecateljima (Zadar, 15.- 17. ožujak).

14. UKUPAN BROJ POSJETITELJA

Muzej je posjetilo (stalni izložbeni postav i povremene izložbe), na temelju evidentiranog broja ulaznica, **15672** posjetitelja. Otvorenjima izložbi te manifestacijama u Muzeju i u Ščitarjevu (Noć muzeja, Dani Andautonije i Međunarodni dan muzeja) bilo je nazočno **11780** posjetitelja. Arheološki park – Lapidarij Muzeja tijekom godine te Arheološki park Andautonija u Ščitarjevu od 1. 5. - 1. 11. razgledalo je oko **13000** posjetitelja. Muzejske izložbe u drugim sredinama posjetilo je ukupno **29450** osoba, od toga u Hrvatskoj 18450 (Kaštela, Split, Dubrovnik, Karlovac, Delnice, Slatina, Valpovo, Koprivnica) te u inozemstvu 11000 (Makedonija - Skopje, Njemačka – Hochdorf, samo tijekom 2009). Ukupan broj posjetitelja programa AMZ-a bio je približno **70000**.

15. FINACIJE

15.1. Izvori financiranja (u %)

- Ministarstvo kulture RH	- tereni	16,35 %
	- program	1,44 %
- Gradski ured za obrazovanje, kulturu i šport		75,46 %
- vlastiti prihod		5,73 %
- ostalo		0,96 %